

Fundusze Europejskie:
Badania opinii

Badanie opinii mieszkańców Małopolski 2024

Warunki i jakość życia Małopolan

**Badanie opinii mieszkańców
Małopolski 2024**
**Warunki i jakość życia
Małopolan**

Kraków 2024

Autorzy opracowania: Barbara Surmacz

Realizacja badania
techniką CATI
(wspomagany komputerowo
wywiad telefoniczny):

Grupa BST Sp. z o.o., ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice

Wydawca:

Województwo Małopolskie
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
ul. Wielicka 72A, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie
www.obserwatorium.malopolska.pl

ISBN:

978-83-67243-62-9

Egzemplarz bezpłatny. Przy publikowaniu danych z opracowania
prosimy o podawanie źródła.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z programu
Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027.

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

SPIS TREŚCI

UWAGI METODOLOGICZNE	4
Cel i zakres badania.....	4
Technika badawcza	4
Próba badawcza	5
SYTUACJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH	10
Samocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego	10
Ograniczanie wydatków z uwagi na kwestie finansowe	13
Możliwości pokrycia niespodziewanego wydatku	16
WARUNKI MIESZKANIOWE	18
Samocena wielkości zamieszkiwanej przestrzeni względem potrzeb.....	18
Bariery przestrzenne w miejscu zamieszkania dla osób z ograniczeniami ruchowymi	20
ZDROWIE, RODZINA, RELACJE SPOŁECZNE	21
Długotrwałe problemy zdrowotne i choroby przewlekłe	21
Ograniczona zdolność wykonywania codziennych czynności	21
Wykonywanie badań profilaktycznych	22
Samocena jakości kontaktów społecznych	23
Rozwiązania ułatwiające godzenie pracy zawodowej z życiem prywatnym.....	26
Opieka nad chorym bądź starszym członkiem rodziny	28
Samocena poziomu stresu w codziennym życiu	29
POCZUCIE ZADOWOLENIA I SATYSFAKCJI	30
Zadowolenie z wybranych aspektów życia	32
Zadowolenie z wybranych usług w miejscu zamieszkania.....	35
Ocena jakości przestrzeni w najbliższej okolicy zamieszkania	41
SPIS MAP	44
SPIS TABEL	44
SPIS WYKRESÓW	45

UWAGI METODOLOGICZNE

Cel i zakres badania

Głównym celem badania opinii Małopolan, **przeprowadzonego w czerwcu 2024 r.**, było pozyskanie informacji na temat postrzegania przez społeczność regionalną wybranych aspektów jakości ich życia. Skupiono uwagę na: **sytuacji finansowej gospodarstw domowych, warunkach mieszkaniowych, stanie zdrowia, poziomie stresu, relacjach społecznych czy satysfakcji z życia, pracy i usług publicznych.**

Wyniki przeprowadzonych analiz posłużą ocenie prowadzonych polityk publicznych i będą przydatne w identyfikacji punktowych obszarów interwencji polityki regionalnej. Stanowią one również wkład do aktualizacji diagnozy w ramach Strategii Rozwoju Małopolska 2030+.

Jednym z celów szczegółowych badania jest przedstawienie zróżnicowania opinii Małopolan w przekroju na podregion zamieszkania (tj. przeprowadzenie analizy z uwzględnieniem poziomu NUTS-3). Dzięki temu badanie stanowi istotną wskazówkę do określenia kluczowych wyzwań stojących przed polityką rozwoju w przekroju terytorialnym.

Technika badawcza

W ramach badania opinii przeprowadzono z mieszkańcami województwa małopolskiego łącznie 2438 wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo – **technika badawcza CATI (n=2438).**

Zasięg przestrzenny badania objął teren całego województwa małopolskiego, z uwzględnieniem wszystkich 6 podregionów, zgodnie z delimitacją przyjętą przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), tj.:

- podregion **miasto Kraków**;
- podregion **krakowski** (powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki);
- podregion **nowosądecki** (powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki, miasto Nowy Sącz);
- podregion **nowotarski** (powiaty: nowotarski, suski, tatrzański);
- podregion **oświęcimski** (powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, wadowicki);
- podregion **tarnowski** (powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski, miasto Tarnów).

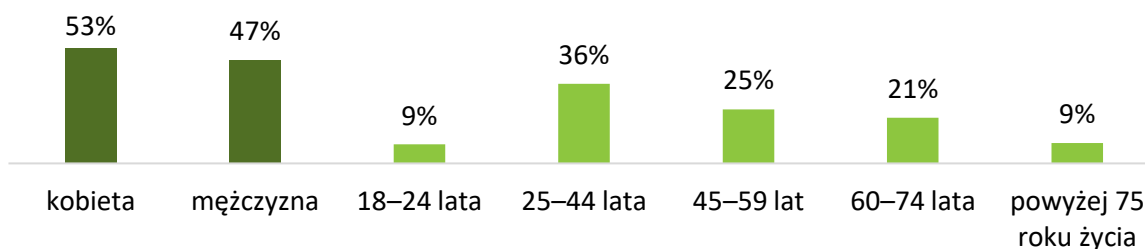
W każdym z wymienionych powyżej obszarów terytorialnych wielkość próby badawczej wyniosła co najmniej 400 respondentów. Dobór próby badawczej został dokonany na podstawie zarówno operatu telefonów stacjonarnych (25%), jak i telefonów komórkowych (75%) i miał charakter doboru losowego warstwowego.

Próba badawcza

W badaniu ankietowym wzięło udział 2438 mieszkańców powyżej 18. roku życia. W przekroju na płeć, większy odsetek ankietowanych stanowiły kobiety – 53%. Pod względem wieku najliczniejszą grupę reprezentowali Małopolanie w wieku 25–44 lata (36%) oraz seniorzy powyżej 60 roku życia (łącznie 30%).

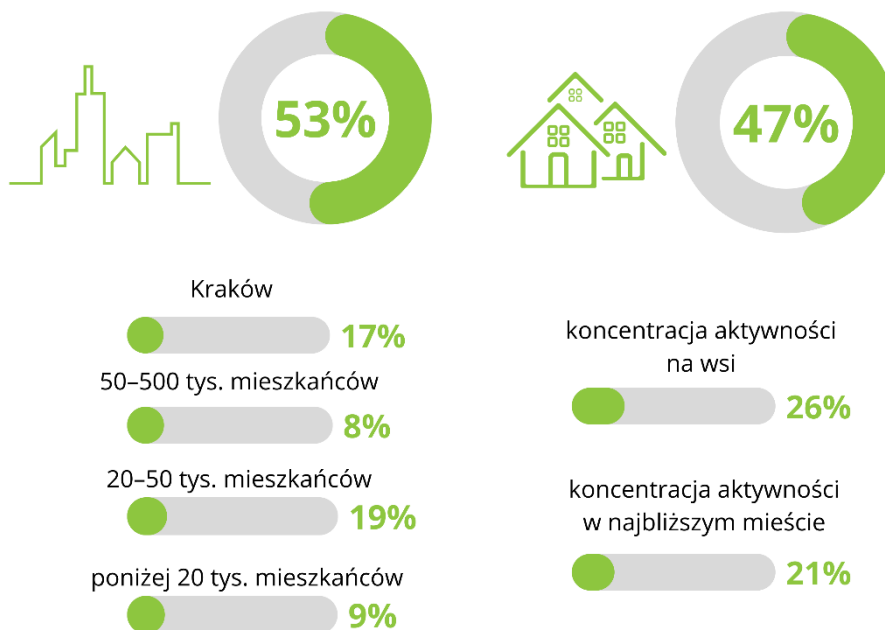
Wykres 1. Badani Małopolanie w przekroju na płeć i wiek (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Respondentów z obszarów miejskich było o 6 p. p. więcej niż mieszkańców wsi (tj. 53% vs. 47%).

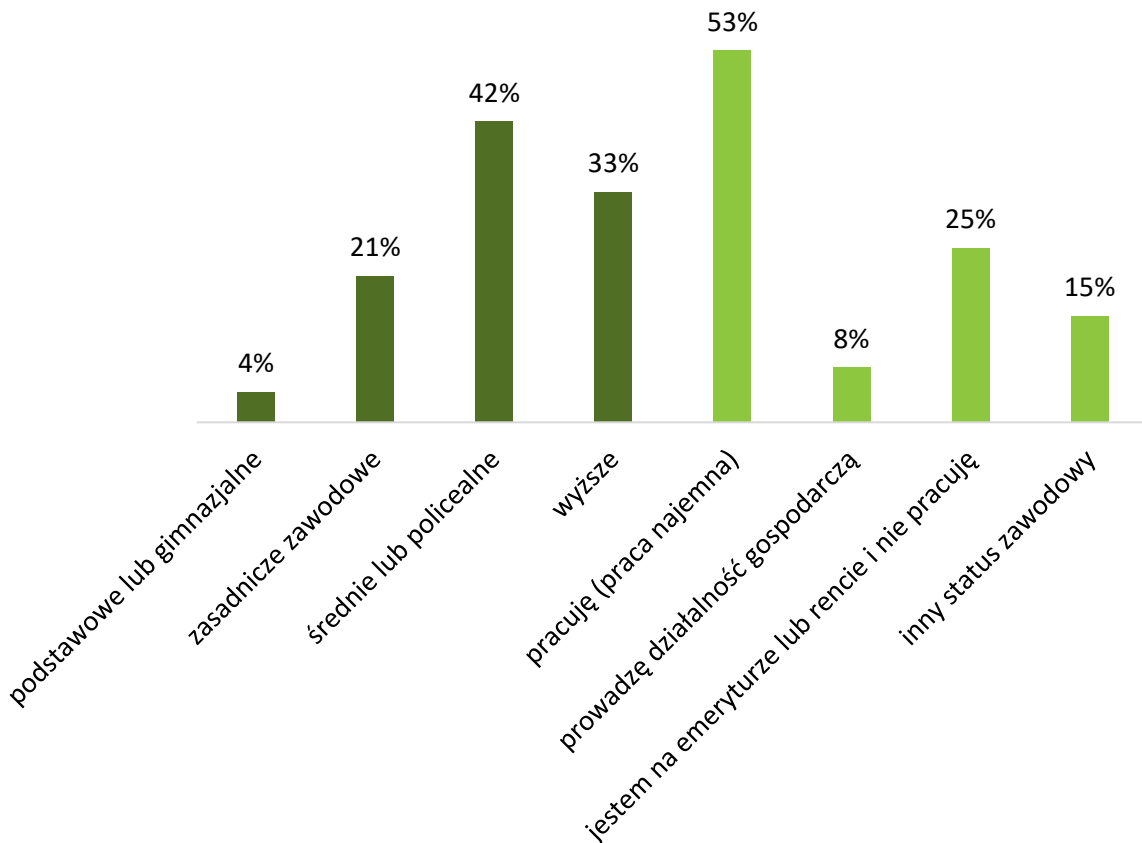
Wykres 2. Badani Małopolanie w przekroju na obszar zamieszkania (miasto/wieś) (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Największy odsetek respondentów zadeklarował wykształcenie średnie lub policealne (42%), a 1/3 – wykształcenie wyższe. Ponad połowa respondentów pracuje najemnie, a 1/4 to niepracujący emeryci/renciści.

Wykres 3. Badani Małopolanie w przekroju na wykształcenie i status zawodowy¹ (n=2438)

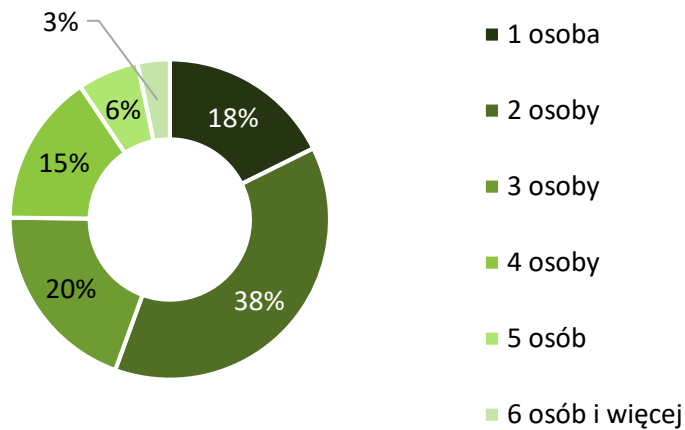
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Najwięcej respondentów wskazało, że zamieszkuje 2-osobowe gospodarstwo domowe (38%), a 1/5 – gospodarstwo 3-osobowe. Sporo jest też osób mieszkających w pojedynkę (18%).

¹ Do kategorii „inne” należy zaliczyć grupy zawodowe, których odsetek w przeprowadzonym badaniu wyniósł poniżej 5%, tj.: pracujący emeryci/renciści, osoby uczące się, osoby na urlopie macierzyńskim/wychowawczym/rodzicielskim oraz osoby prowadzące gospodarstwo rolne.

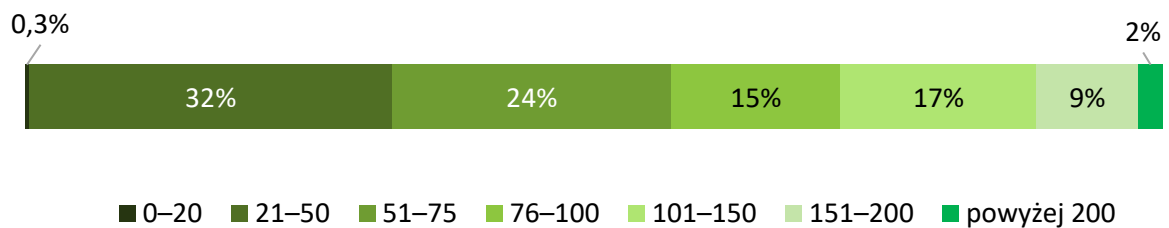
Wykres 4. Badani Małopolanie w przekroju na liczbę osób zamieszkujących gospodarstwo domowe (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Niemal 1/3 respondentów zamieszkuje przestrzeń o wymiarze 21-50 m², a około 1/4 deklaruje metraż z przedziału 51-75 m².

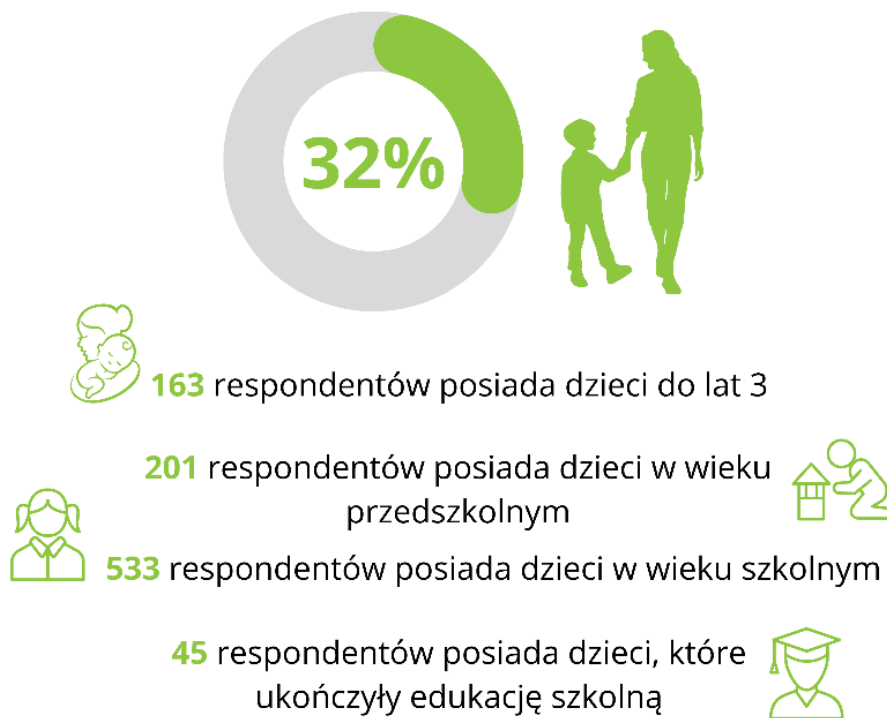
Wykres 5. Badani Małopolanie w przekroju na metraż mieszkania/domu (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Niespełna 1/3 respondentów ogółem zadeklarowała, że ich gospodarstwo domowe zamieszkują dzieci/młodzież w wieku 0-24 lata pozostające na utrzymaniu. Najczęściej wskazywane były dzieci w wieku szkolnym.

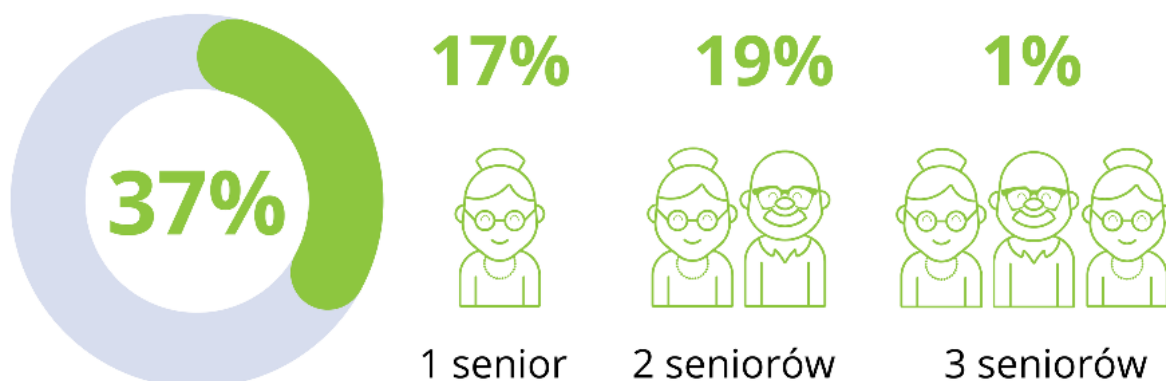
Wykres 6. Dzieci w gospodarstwach domowych respondentów (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Około 37% respondentów wskazało, że ich gospodarstwo domowe zamieszkują osoby w wieku 60 lat i więcej, natomiast mniej niż co dziesiąty ankietowany zadeklarował, że jego gospodarstwo domowe zamieszkują osoby z niepełnosprawnością (najczęściej 1 osoba niepełnosprawna).

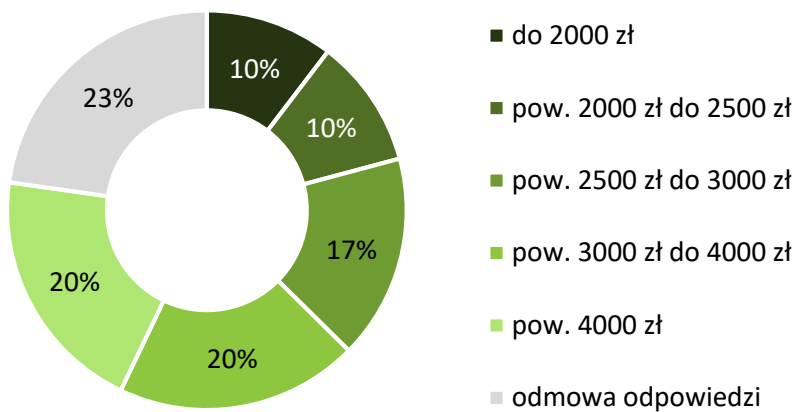
Wykres 7. Seniorzy w gospodarstwach domowych respondentów (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Niemal 1/4 respondentów nie zgodziła się na ujawnienie średniego miesięcznego dochodu netto („na rękę”) z ostatnich 3 miesięcy w przeliczeniu na 1 osobę w gospodarstwie domowym. Aż 40% ankietowanych otrzymuje dochód o wartości co najmniej 3000 zł.

Wykres 8. Badani Małopolanie w przekroju na uzyskiwany dochód netto (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

SYTUACJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Samoocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego

Niemal 60% badanych Małopolan zadeklarowało, że żyje na co najmniej dobrym poziomie, a pieniędzy wystarcza im na bieżące wydatki bez większego ograniczania się (z czego ponad co dziesiąty żyje zamożnie). Prawie 1/3 respondentów żyje na przeciętnym poziomie – oszczędzając, aby wystarczyło im na najważniejsze wydatki.

Wykres 9. Jak ocenia Pani/Pan sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego?² (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Deklaracje odnośnie życia na co najmniej dobrym poziomie częściej padały ze strony mężczyzn (60%), osób poniżej 60 roku życia (66%), mieszkańców miast (60%) oraz osób prowadzących własną działalność gospodarczą (81%). **Najgorzej sytuacja przedstawia się w przypadku osób po 75 roku życia – tylko 27% wskazało, że żyje na co najmniej dobrym poziomie** (tj. różnica niemal o 40 p.p. względem

² (5) **żyję zamożnie** - pieniędzy wystarcza na wszystko bez oszczędzania, (4) **żyję na dobrym poziomie** - pieniędzy wystarcza na bieżące wydatki bez większego ograniczania się, a na większe wydatki oszczędzam/y (np. wyjazd na wakacje, poważniejsze zakupy do domu, zabiegi dentystyczne), (3) **żyję przeciętnie** - dzięki temu, że żyję/my oszczędnie, pieniędzy wystarcza na najważniejsze wydatki, (2) **żyję skromnie** - pieniędzy wystarcza na jedzenie, ale z trudem na opłaty i inne podstawowe potrzeby, (1) **żyję w ubóstwie** - pieniędzy nie wystarcza nawet na jedzenie.

respondentów z młodszych grup wiekowych), a **co piąty senior w danym wieku zadeklarował, że żyje skromnie lub w ubóstwie.**

Nie jest zaskoczeniem fakt, że **im większy dochód³ respondenta tym lepsza ocena sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego** - najczęściej deklaracji odnośnie życia na co najmniej dobrym poziomie padało ze strony Małopolan z dochodem powyżej 4000 zł (różnica aż 58 p.p. względem Małopolan z dochodem poniżej 2000 zł). Jednocześnie **niemal 1/4 respondentów z dochodem najniższym wskazała, że żyje skromnie lub w ubóstwie.**

Co ciekawe, najmniej deklaracji pozytywnych jeśli chodzi o ocenę sytuacji materialnej swojego gospodarstwa domowego padło ze strony osób mieszkających samotnie – tylko 41% z nich żyje na co najmniej dobrym poziomie, a 17% skromnie lub w ubóstwie.

Tabela 1. Ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

	ŻYJĘ ZAMOŹNIE LUB NA DOBRYM POZIOMIE	ŻYJĘ SKROMNIE LUB W UBÓSTWIE
Kobieta	58%	7%
Mężczyzna	60%	8%
18–24 lata	66%	6%
25–44 lata	66%	5%
45–59 lat	66%	5%
60–74 lata	49%	9%
Powyżej 75 roku życia	27%	19%
Obszar miejski	60%	9%
Obszar wiejski	58%	5%
Pracownik najemny	65%	6%
Prowadzący działalność gospodarczą	81%	3%
Niepracujący emeryt lub rencista	41%	12%
Do 2000 zł	27%	24%
Pow. 2000 zł do 2500 zł	36%	12%
Pow. 2500 zł do 3000 zł	51%	6%
Pow. 3000 zł do 4000 zł	66%	3%
Pow. 4000 zł	85%	3%

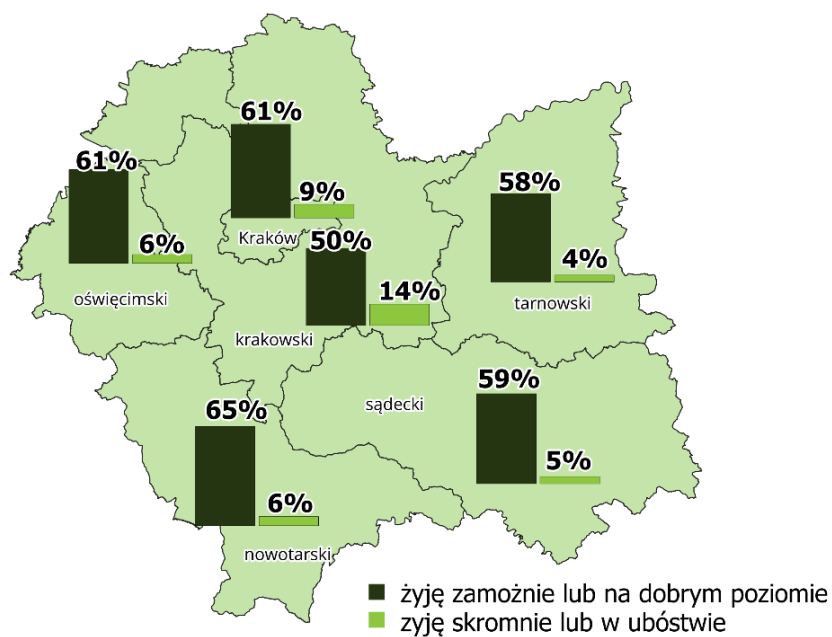
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Najlepiej sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego oceniają mieszkańcy podregionu nowotarskiego – 65% z nich żyje w ich ocenie na co najmniej dobrym poziomie. Najbardziej sceptycznie swoją sytuację materialną oceniają z kolei mieszkańcy podregionu krakowskiego (50%).

³ Średni miesięczny dochód netto („na rękę”) z ostatnich 3 miesięcy w przeliczeniu na 1 osobę w gospodarstwie domowym.

Mapa 1. Ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego w przekroju na podregiony (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Ograniczanie wydatków z uwagi na kwestie finansowe

W ciągu ostatniego roku, z uwagi na czynniki finansowe, **najwięcej badanych Małopolan ograniczyło swoje wydatki na wyjazdy na wakacje – aż 56%. Na drugim miejscu znalazły się wydatki na rozrywkę i kulturę – 50%.** Wśród wydatków o mniejszym priorytecie, na których Małopolanie oszczędzali w ubiegłym roku znalazły się też remonty mieszkania, wymiana sprzętu AGD czy mebli – 49%. Respondenci najrzadziej rezygnowali z kolei z wykupienia niezbędnych leków (21%) oraz ogrzewania mieszkania odpowiednio do potrzeb (22%).

Wykres 10. Czy ze względów finansowych w ostatnim roku musiała Pani/musiał Pan ograniczać wydatki na wybrane aspekty? (n=2438⁴)

⁴ Pytania o ograniczanie wydatków na edukację oraz wypoczynek dzieci zadano tylko rodzicom dzieci w wieku szkolnym (n=533). Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Tabela 2. Czy ze względów finansowych w ostatnim roku musiały Pani/musieli Pan ograniczyć wydatki na wybrane aspekty? (n=2438⁵)

	WAKACJE	ROZRYWKA I KULTURA	KONIECZNE REMONTY W MIESZKANIU	WYDATKI ZWIĄZANE Z WYPOCZYNKIEM DZIECI	WIZYTY U LEKARZY SPECJALISTÓW, ZABIEGI, REHABILITACJA	ŻYWNOŚĆ	WYDATKI ZWIĄZANE Z EDUKACJĄ DZIECI	OGRZEWANIE MIESZKANIA ODPOWIEDNIO DO POTRZEB	LEKI
Kobieta	60%	52%	50%	38%	36%	25%	27%	22%	21%
Mężczyzna	51%	48%	47%	34%	32%	23%	21%	22%	21%
18–24 lata	55%	43%	38%	12%	25%	23%	8%	16%	12%
25–44 lata	49%	45%	40%	37%	25%	21%	24%	16%	14%
45–59 lat	60%	54%	53%	43%	36%	25%	29%	24%	22%
60–74 lata	60%	54%	59%	39%	42%	24%	32%	25%	25%
Powyżej 75 roku życia	60%	59%	57%	–	54%	36%	–	37%	42%
Obszar miejski	57%	50%	50%	37%	37%	24%	25%	21%	23%
Obszar wiejski	54%	50%	47%	36%	31%	25%	24%	23%	18%
Podregion krakowski	51%	51%	56%	37%	38%	33%	16%	37%	25%
Miasto Kraków	60%	54%	56%	35%	39%	26%	20%	21%	29%
Podregion tarnowski	48%	42%	35%	34%	25%	18%	24%	18%	15%
Podregion nowosądecki	56%	52%	49%	38%	37%	21%	31%	18%	20%
Podregion nowotarski	64%	48%	49%	41%	26%	18%	24%	15%	12%
Podregion oświęcimski	55%	53%	47%	32%	40%	28%	30%	22%	24%

⁵ Pytania o ograniczanie wydatków na edukację oraz wypoczynek dzieci zadano tylko rodzicom dzieci w wieku szkolnym (n=533). Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Wśród innych wydatków, na które Małopolskanie decydowali się ograniczać środki finansowe znalazły się m.in. zakup odzieży, zakup lub naprawa samochodu, zakup sprzętu domowego, zabiegi spa, kosmetyczne, uczestnictwo w rodzinnych imprezach, wyjazdach, itp.

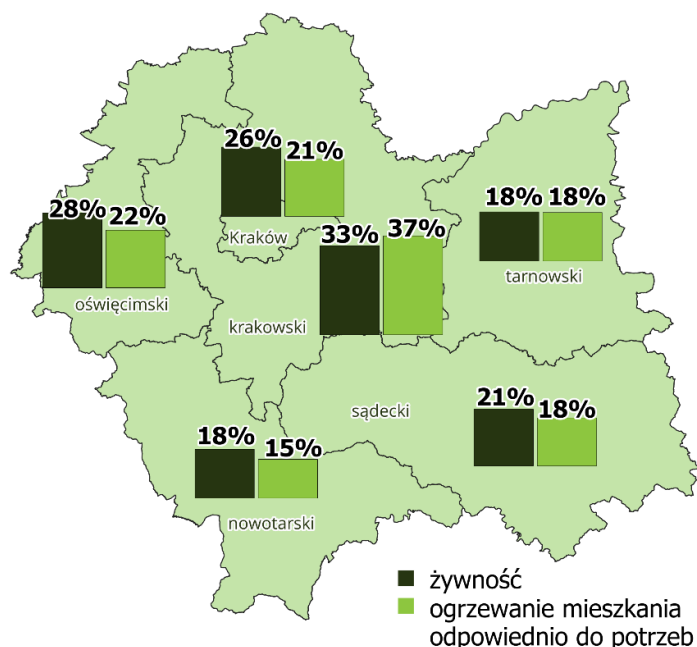
Wydatki na wyjazdy wakacyjne z powodów finansowych częściej ograniczały w ostatnim roku kobiety (60%), respondenci powyżej 45 roku życia (60%) oraz mieszkańcy podregionu nowotarskiego (64%).

Respondenci powyżej 75 roku życia najczęściej z pozostałych grup deklaruwali konieczność ograniczenia wydatków zarówno na kulturę i rozrywkę (59%), jak i na wizyty u lekarzy specjalistów, zabiegi, rehabilitację (54%), żywność (36%), a nawet ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb (37%) i leki (42%).

W świetle danych, mieszkańcy miast częściej niż mieszkańcy wsi deklaruwali konieczność ograniczania m.in. wydatków na wizyty u lekarzy specjalistów, zabiegi, rehabilitację oraz na leki (różnica 6 p.p.). Nieco rzadziej niż mieszkańcy wsi, ograniczali z kolei wydatki na żywność czy na ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb.

Aż 1/3 badanych mieszkańców podregionu krakowskiego zadeklarowała, że w ubiegłym roku zmuszona była ograniczyć wydatki na żywność (tj. o 15 p.p. więcej niż w przypadku mieszkańców podregionu tarnowskiego i nowotarskiego). Co więcej, respondenci z podregionu krakowskiego częściej niż pozostali mieszkańcy regionu ograniczali też wydatki na ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb (37%) oraz wykonywanie koniecznych remontów w mieszkaniu (56%, analogicznie jak mieszkańcy Krakowa).

Mapa 2. Ograniczanie wydatków ze względów finansowych w ostatnim roku na żywność i ogrzewanie mieszkania w przekroju na podregiony (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

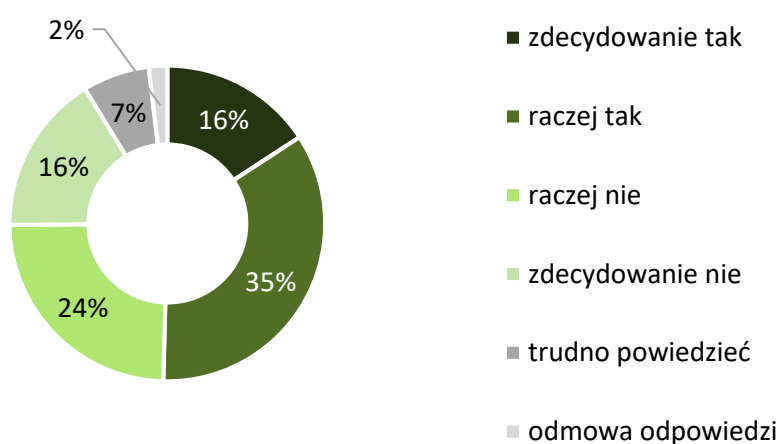
Możliwości pokrycia niespodziewanego wydatku

Połowa badanych Małopolan zadeklarowała, że ich gospodarstwo domowe **ma możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł**, z czego jedynie 16% w sposób zdecydowany.

Rzadziej deklaracje pozytywne padały ze strony kobiet (48%), seniorów powyżej 75 roku życia (28%, pomiędzy nimi a respondentami w wieku 25-44 lata odnotowano ponad 30 p.p. różnicy), niepracujących emerytów i rencistów (36%) oraz mieszkańców Krakowa (41%).

Wykres 11. Czy Pani/Pana gospodarstwo domowe ma możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł? (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Tabela 3. Możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne⁶ (n=2438)

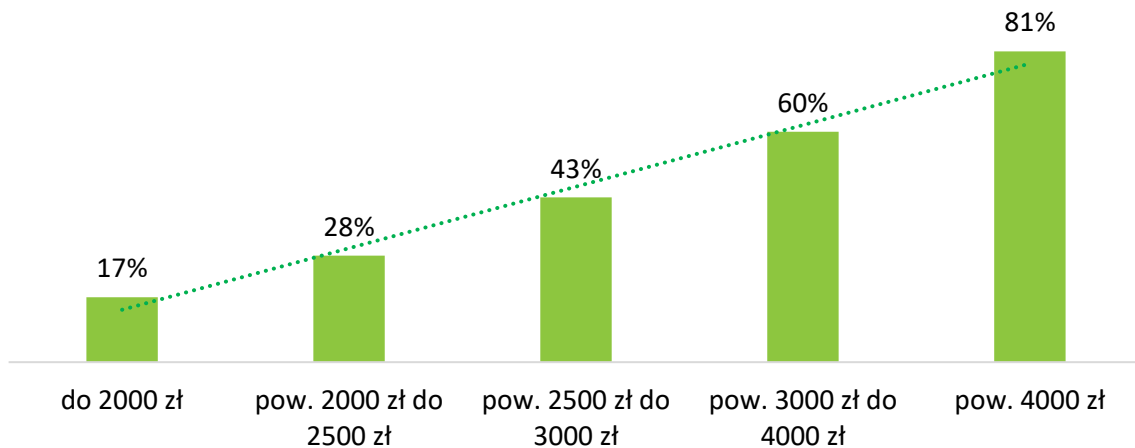
	TAK	NIE
Kobieta	48%	42%
Mężczyzna	53%	39%
18–24 lata	57%	30%
25–44 lata	59%	32%
45–59 lat	53%	40%
60–74 lata	41%	51%
Powyżej 75 roku życia	28%	65%
Obszar miejski	48%	45%
Obszar wiejski	53%	37%
Pracownik najemny	54%	37%
Prowadzący działalność gospodarczą	77%	17%
Niepracujący emeryt lub rencista	36%	57%

⁶ tak – suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak, nie – suma odpowiedzi: zdecydowanie nie i raczej nie. Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Najmniej wskazań pozytywnych odnośnie możliwości pokrycia niespodziewanego wydatku padło ze strony osób mieszkających samotnie – niespełna 1/3 z nich może sobie na to pozwolić.

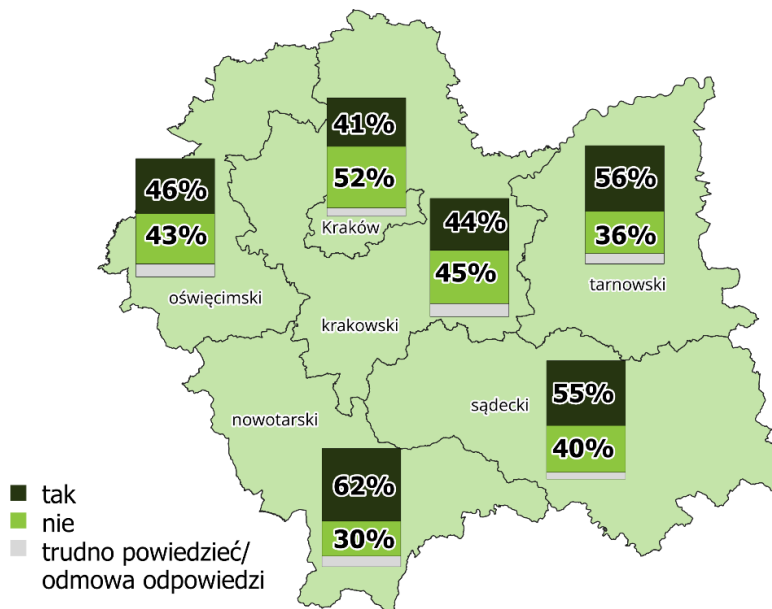
Nie jest zaskoczeniem fakt, że możliwość pokrycia niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł wzrasta wraz z wysokością deklarowanego dochodu – **od zaledwie 17% wskazań pozytywnych wśród respondentów z dochodem poniżej 2000 zł do ponad 80% wśród respondentem powyżej 4000 zł.**

Wykres 12. Możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł w przekroju na dochód netto - suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mapa 3. Możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł w przekroju na podregion zamieszkania (n=2438)⁷

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

⁷ tak – suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak, nie – suma odpowiedzi: zdecydowanie nie i raczej nie

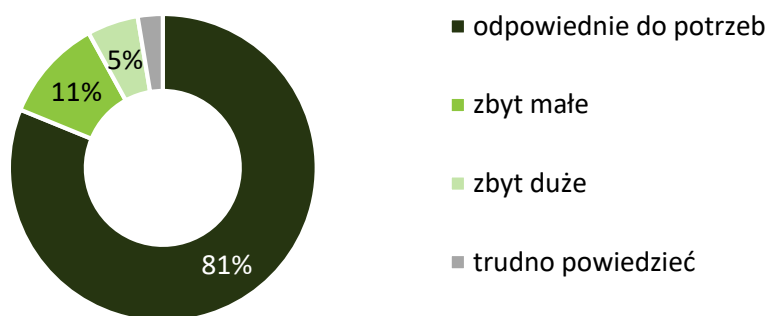
WARUNKI MIESZKANIOWE

Samoocena wielkości zamieszkiwanej przestrzeni względem potrzeb

Aż 8 na 10 badanych Małopolan twierdzi, że wielkość zamieszkiwanego przez nich mieszkania/domu jest odpowiednia do potrzeb, a tylko co dziesiąty uważa je za zbyt małe. Nie jest zaskoczeniem fakt, że im mniejszy metraż mieszkania/domu respondenta tym większy odsetek odpowiedzi „zbyt małe” – od 43% wśród Małopolan wskazujących na metraż do 20 m² do zaledwie około 1% wśród Małopolan zamieszkujących przestrzeń ponad 150 m². Co ciekawe, niemal 1/4 respondentów deklarujących metraż powyżej 200 m² stwierdziła jednocześnie, że powierzchnia ta jest za duża w stosunku do ich potrzeb.

Wykres 13. Jak ocenia Pani/Pan wielkość zamieszkiwanego przez Panią/a mieszkania/domu w stosunku do potrzeb? (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

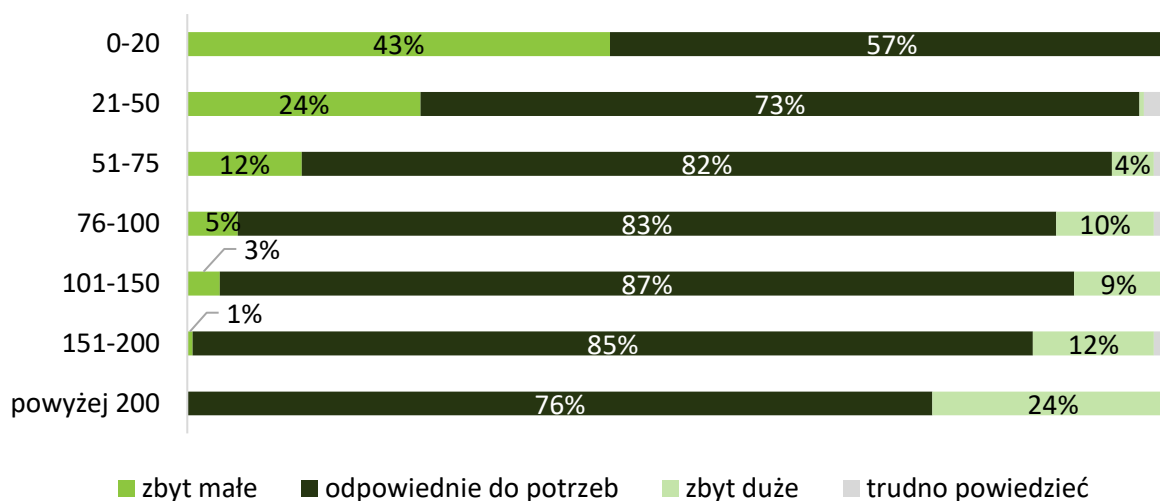
W przekroju na wiek, **największy odsetek wskazań „zbyt małe” odnotowano wśród respondentów w wieku 25-44 lata (14%)** – dla porównania odsetek ten wśród seniorów powyżej 75 roku życia był aż o 10 p.p. mniejszy. **Jednocześnie wraz z wiekiem częściej pojawiała się ocena „zbyt duże”.**

Tabela 4. Ocena wielkości zamieszkiwanego mieszkania/domu w stosunku do potrzeb w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

	ZBYT MAŁE	ODPOWIEDNIE DO POTRZEB	ZBYT DUŻE
Kobieta	12%	80%	6%
Mężczyzna	10%	83%	5%
18–24 lata	11%	84%	2%
25–44 lata	14%	80%	2%
45–59 lat	12%	79%	7%
60–74 lata	6%	83%	9%
Powyżej 75 roku życia	4%	86%	8%
Obszar miejski	15%	79%	4%
Obszar wiejski	6%	83%	7%
Pracownik najemny	13%	81%	3%
Prowadzący działalność gospodarczą	15%	77%	6%
Niepracujący emeryt lub rencista	5%	84%	9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

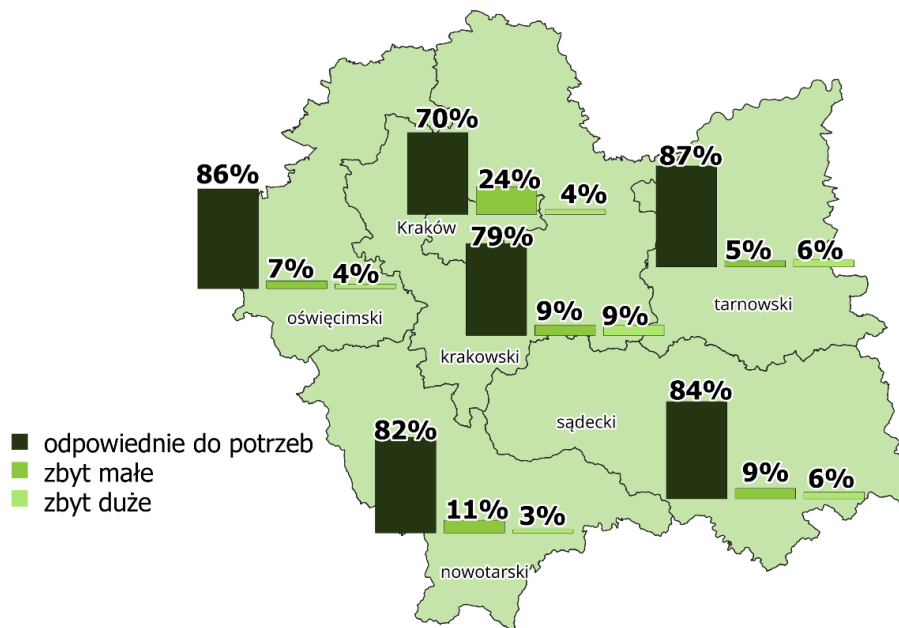
Wykres 14. Ocena wielkości zamieszkiwanego mieszkania/domu w stosunku do potrzeb w przekroju na metraż (m²) (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Różnice w ocenie widać również pomiędzy miastem a wsią – **mieszkańcy obszarów miejskich częściej narzekali na zbyt mały metraż mieszkania** (różnica 9 p.p. między oceną mieszkańców obszarów wiejskich). Nie dziwi zatem fakt, że w przekroju regionalnym **najwyższy odsetek wskazań „zbyt małe” odnotowano wśród mieszkańców Krakowa** – niemal 1/4 z nich chciałaby posiadać więcej zamieszkiwanej przestrzeni.

Mapa 4. Ocena wielkości zamieszkiwanego mieszkania/domu w stosunku do potrzeb w przekroju na podregion zamieszkania (n=2438)

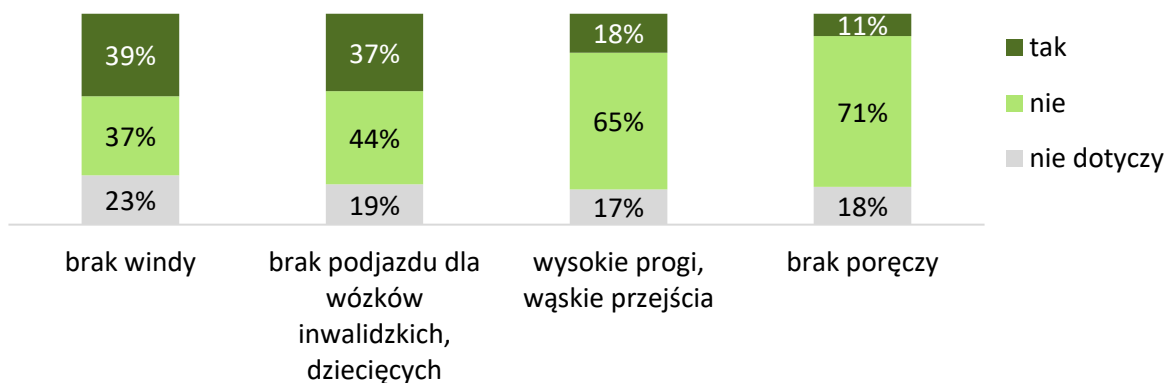
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Bariery przestrzenne w miejscu zamieszkania dla osób z ograniczeniami ruchowymi

Mając na uwadze **bariery przestrzenne** występujące w miejscu zamieszkania, które mogą utrudniać lub uniemożliwiać wyjście na zewnątrz osobom mającym ograniczenia lub specjalne potrzeby związane z poruszaniem się (osoby starsze, poruszające się na wózku, matki z wózkami dziecięcymi), **najczęściej wskazywano na brak windy (39%) oraz brak podjazdu dla wózków inwalidzkich, dziecięcych (37%).**

Wykres 15. Czy w Pani/Pana miejscu zamieszkania występują bariery przestrzenne, które mogą utrudniać lub uniemożliwiać wyjście na zewnątrz osobom mającym ograniczenia lub specjalne potrzeby? (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

ZDROWIE, RODZINA, RELACJE SPOŁECZNE

Długotrwałe problemy zdrowotne i choroby przewlekłe

Około 1/5 respondentów wskazała, że ma długotrwałe problemy zdrowotne lub choroby przewlekłe, które trwają (lub przewiduje się, że będą trwały) przez 6 miesięcy lub dłużej. Najwyższy odsetek odnotowano wśród seniorów powyżej 75 roku życia – 55% (vs. zaledwie 6% wśród respondentów w wieku 18-24 lata). Różnica pomiędzy kobietami a mężczyznami to 3 p.p. (tj. kobiety – 21% vs. mężczyźni – 19%).

Wykres 16. Czy ma Pani/Pan jakieś długotrwałe problemy zdrowotne lub choroby przewlekłe, które trwają (lub przewiduje się, że będą trwały) przez 6 miesięcy lub dłużej? (n=2438)

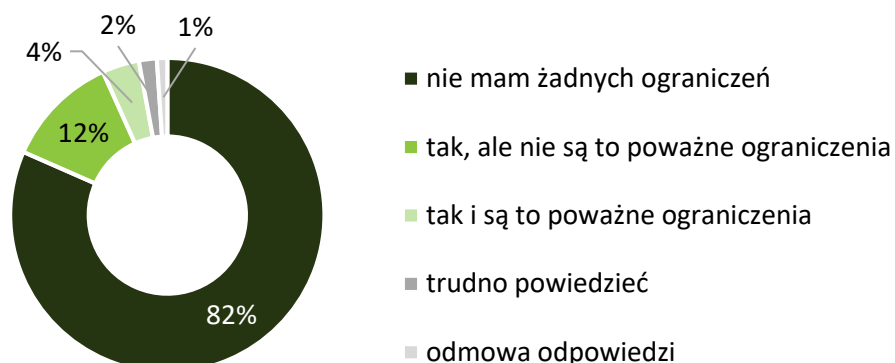
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Ograniczona zdolność wykonywania codziennych czynności

Z powodu problemów zdrowotnych, w ciągu ostatnich 6 miesięcy lub dłużej, 16% respondentów miało ograniczoną zdolność wykonywania codziennych czynności (poruszanie się, zakupy, gotowanie, sprząatanie, itp.), ale tylko w przypadku 4% ograniczenia te miały charakter poważny. Problem ten dotyczył aż połowy badanych seniorów powyżej 75 roku życia oraz 1/5 seniorów w wieku 60-74 lata.

Wykres 17. Czy z powodu problemów zdrowotnych w ciągu ostatnich 6 miesięcy lub dłużej miała Pani/miał Pan ograniczoną zdolność wykonywania codziennych czynności? (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Spśród respondentów deklarujących ograniczoną zdolność wykonywania codziennych czynności, **niemal połowa korzystała z tego względu z pomocy rodziny, a co dziesiąty z pomocy sąsiedzkiej.** Co ciekawe, aż 41% wskazało, że nie korzysta z żadnej pomocy i pomimo trudności woli radzić sobie samodzielnie.

Wykres 18. Czy w prowadzeniu domu lub przy wykonywaniu codziennych czynności korzysta Pani/Pan z czyjejs pomocy? (n=378)

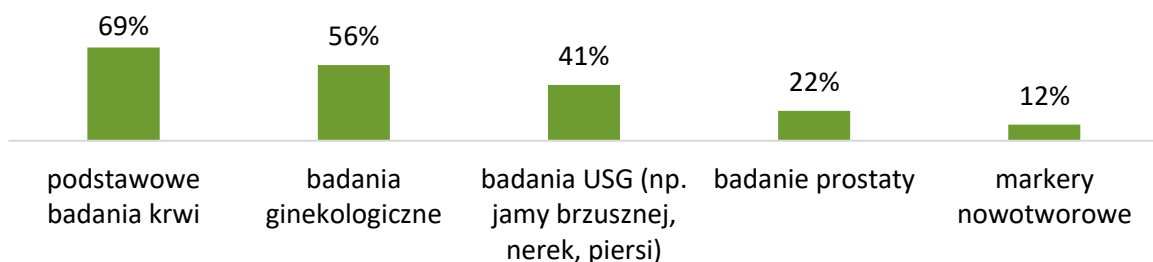
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Wykonywanie badań profilaktycznych

W świetle wyników badania, **Małopolskie (a zwłaszcza mężczyźni) nie wykazują się zbyt dużą regularnością w wykonywaniu badań profilaktycznych.** O ile zrobienie w ciągu ostatniego roku podstawowych badań krwi zadeklarowało niespełna 70% respondentów, o tyle badania USG już tylko 41%, a markery nowotworowe co dziesiąty respondent. Tylko co piąty badany mężczyzna zadeklarował wykonanie badanie prostaty w analizowanym okresie.

Wykres 19. Czy w ciągu ostatniego roku wykonywała Pani/Pan badania profilaktyczne? (n=2438⁸)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

⁸ Pytanie o badania ginekologiczne zadano kobietom (n=1284), natomiast o badanie prostaty zapytano mężczyzn (n=1154).

Podstawowe badania krwi w ciągu ostatniego roku wykonało 3/4 badanych kobiet, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek ten wyniósł 62%. Kobiety częściej deklarowały też wykonywanie różnego rodzaju USG (różnica 15 p.p.) oraz markerów nowotworowych (różnica 3 p.p.).

Małopolskanie ze starszych grup wiekowych badają się zdecydowanie częściej niż młodzi – podstawowe badania krwi w trakcie ostatniego roku wykonało około 3/4 respondentów powyżej 45 roku życia, podczas gdy w przypadku respondentów w wieku 18-24 lata – niespełna połowa. Markery nowotworowe wykonał co piąty badany senior vs. tylko 4% respondentów z najmłodszej grupy wiekowej. Młodzi niechętnie wykonują też różnego rodzaju badania USG.

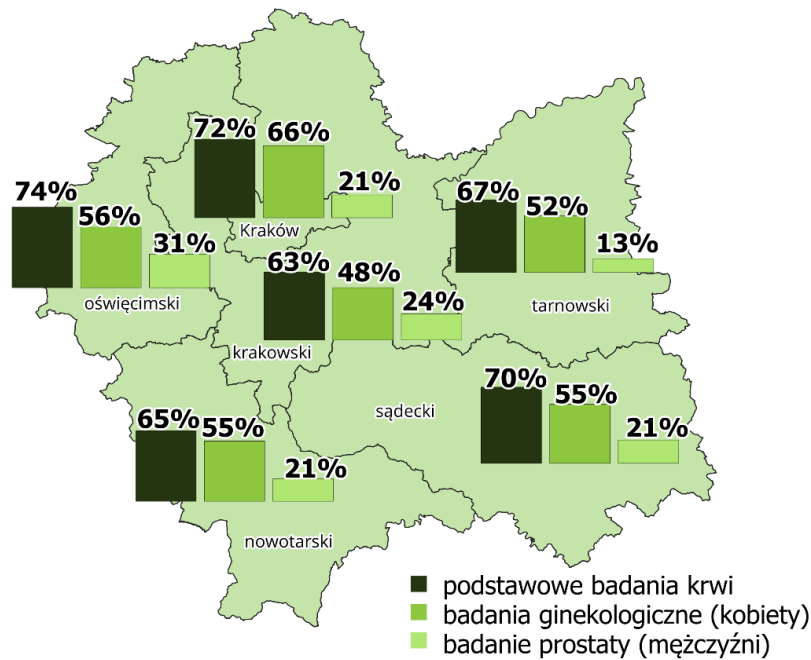
Spore **różnice w częstotliwości wykonywanych badań widać w przekroju na miasto/wieś** – zwłaszcza jeśli chodzi o badania ginekologiczne. Kobiety zamieszkujące obszar miejski wykonywały je częściej w ostatnim roku (62%, tj. różnica aż o 13 p.p. względem mieszkanek wsi). Jeszcze większa różnica kształtuje się w przypadku badań USG.

Mieszkańcy podregionu oświęcimskiego odznaczają się pozytywnie na tle regionu z zakresu częstotliwości wykonywania badań profilaktycznych – odnotowano tam najwyższe odsetki w przypadku większości typów badań (za wyjątkiem badań ginekologicznych, gdzie na pierwszym miejscu uplasowały się mieszkanki Krakowa z wynikiem 66%). Tabela 5. Wykonywanie wybranych badań profilaktycznych w ciągu ostatniego roku – odpowiedzi pozytywne w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

	PODSTAWOWE BADANIA KRWI	BADANIA GINEKOLOGICZNE	BADANIA USG (NP. JAMY BRZUSZNEJ, NEREK, PIERSI)	BADANIE PROSTATY	MARKERY NOWOTWOROWE
Kobieta	74%	56%	48%	–	13%
Mężczyzna	62%	–	33%	22%	10%
18–24 lata	49%	44%	16%	3%	4%
25–44 lata	62%	60%	34%	13%	6%
45–59 lat	74%	67%	45%	24%	14%
60–74 lata	79%	53%	52%	35%	18%
Powyżej 75 roku życia	74%	32%	55%	50%	20%
Obszar miejski	73%	62%	48%	24%	13%
Obszar wiejski	63%	49%	33%	20%	10%
Podstawowe lub gimnazjalne	60%	36%	38%	26%	13%
Zasadnicze zawodowe	66%	40%	41%	20%	12%
Średnie lub policealne	66%	54%	37%	20%	11%
Wyższe	75%	67%	46%	26%	13%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mapa 5. Wykonywanie wybranych badań profilaktycznych w ciągu ostatniego roku – odpowiedzi pozytywne w przekroju na podregion zamieszkania (n=2438)

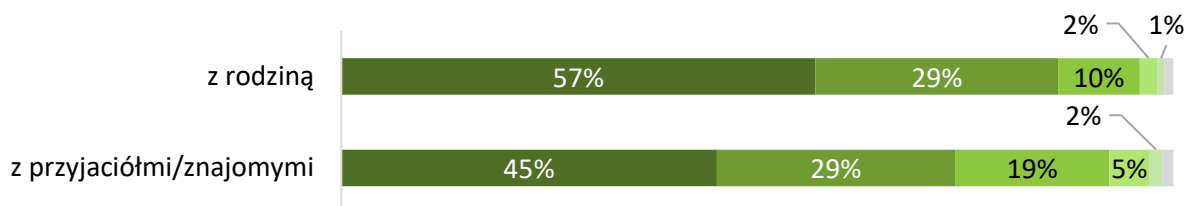
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Samoocena jakości kontaktów społecznych

Małopolanie przykładają dużą uwagę do podtrzymywania relacji społecznych – **aż 86% zadeklarowało utrzymywanie serdecznych kontaktów z rodziną**, z czego ponad połowa określiła je również jako częste. Serdeczne kontakty z przyjaciółmi/znajomymi deklaruje 3/4 respondentów.

Wykres 20. Jak ocenia Pani/Pan jakość swoich kontaktów społecznych?⁹ (n=2438)

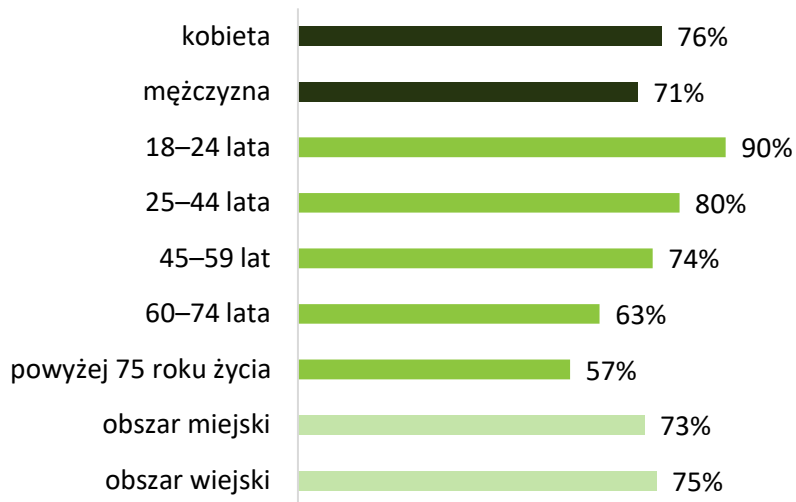
- (5) utrzymuję częste i dobre kontakty
- (4) utrzymuję niezbyt częste, ale serdeczne kontakty
- (3) utrzymuję umiarkowane kontakty
- (2) rzadko się spotykamy, ale to dla mnie nie problem
- (1) brak kontaktów, poczucie osamotnienia
- trudno powiedzieć

⁹ W skali od 1 do 5, gdzie 1 - brak kontaktów, poczucie osamotnienia, 5 - utrzymuję częste i dobre kontakty. Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Badane kobiety, osoby w wieku 18-24 lata oraz mieszkańcy wsi nieznacznie częściej od pozostałych grup deklarowali pozytywne relacje zarówno z rodziną, jak i z przyjaciółmi. Największą różnicę odnotowano pomiędzy najmłodszymi respondentami a seniorami powyżej 75 roku życia z zakresu kontaktów z przyjaciółmi/znajomymi – 90% vs. 57%.

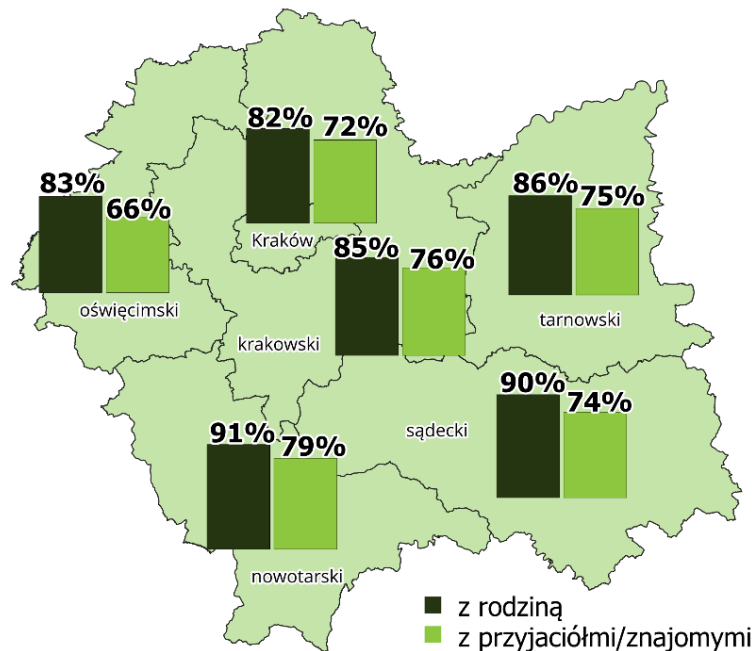
Wykres 21. Ocena jakości relacji z przyjaciółmi/znajomymi a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

W przekroju regionalnym, pozytywne kontakty z rodziną częściej deklarowali mieszkańcy podregionu nowosądeckiego i nowotarskiego (powyżej 90%).

Mapa 6. Ocena jakości kontaktów społecznych a podregion zamieszkania (n=2438)

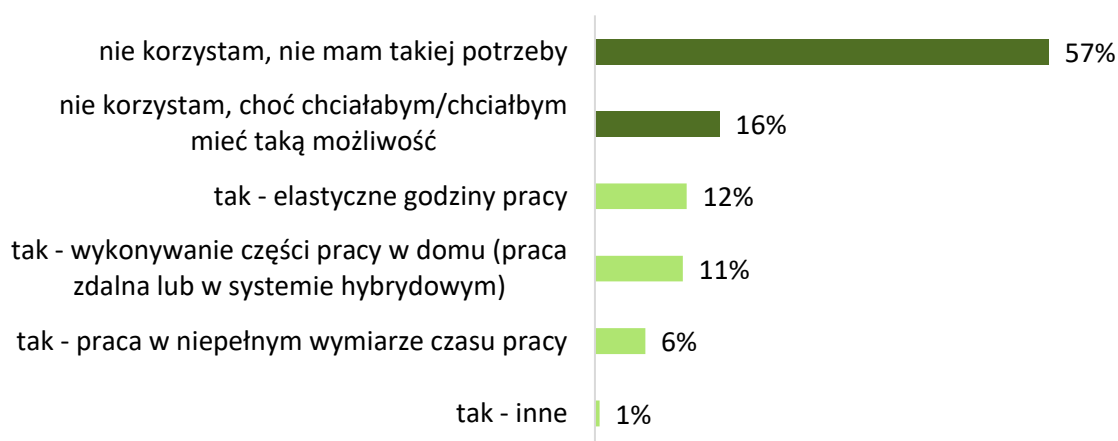
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Rozwiązania ułatwiające godzenie pracy zawodowej z życiem prywatnym

Małopolanie aktywni zawodowo zostali zapytani o korzystanie z rozwiązań ułatwiających godzenie pracy zawodowej z życiem prywatnym (w tym obowiązkami rodzinnymi/opiekuńczymi) – co ciekawe aż **57% wskazało na brak korzystania z tego typu rozwiązań i brak potrzeby w tym względzie**. Co dziesiąty respondent aktywny zawodowo korzysta z elastycznych godzin pracy oraz wykonuje część pracy zdalnie lub w systemie hybrydowym.

Wykres 22. Czy korzysta Pani/Pan z rozwiązań ułatwiających godzenie pracy zawodowej z życiem prywatnym (w tym obowiązkami rodzinnymi/opiekuńczymi)? (n=1681)

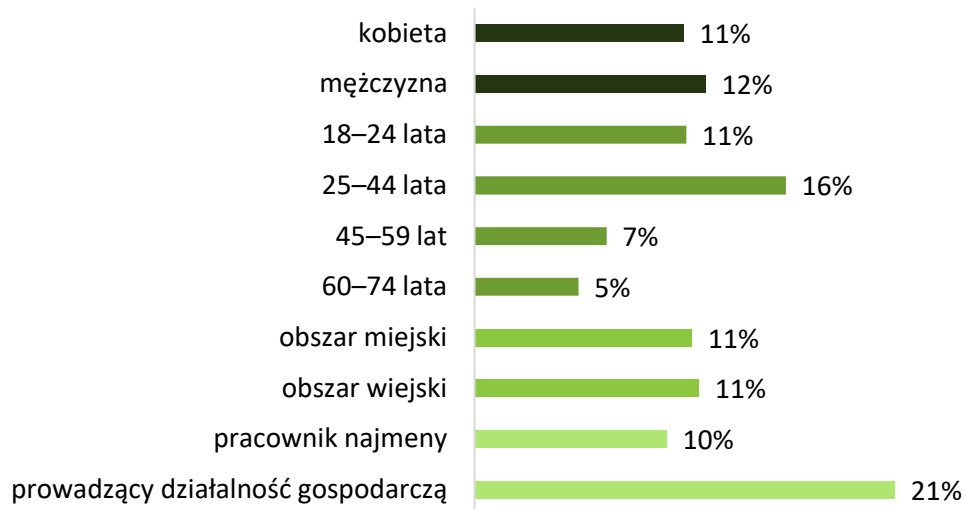

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Chęć korzystania z rozwiązań ułatwiających godzenie pracy zawodowej z życiem prywatnym, gdyby była taka możliwość, **częściej deklarowały osoby wieku 25-44 lata, mieszkańcy wsi oraz pracownicy najemni (po 18% wskazań)**.

Pracę w systemie zdalnym bądź hybrydowym zdecydowanie częściej wykonują respondenci w wieku 25-44 lata (16%) oraz prowadzący działalność gospodarczą (21%).

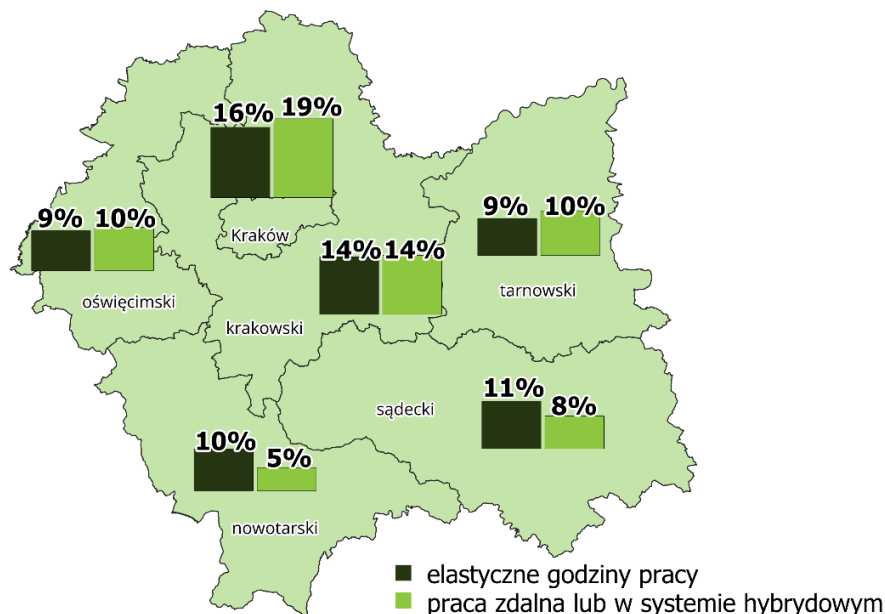
Wykres 23. Wykonywanie pracy w systemie zdalnym bądź hybrydowym a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=1681)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mieszkańcy Krakowa częściej niż pozostali respondenci z regionu, mają dostęp zarówno do elastycznych godzin pracy (16%), jak i pracy zdalnej bądź hybrydowej (19%, tj. jednocześnie aż 14 p.p. różnicy względem mieszkańców podregionu nowotarskiego). Brak potrzeby korzystania z tego typu rozwiązań najczęściej deklarowano w podregionie nowotarskim – niemal 3/4 respondentów.

Mapa 7. Korzystanie z elastycznych godzin pracy lub wykonywanie pracy w systemie zdalnym bądź hybrydowym a podregion zamieszkania (n=1681)

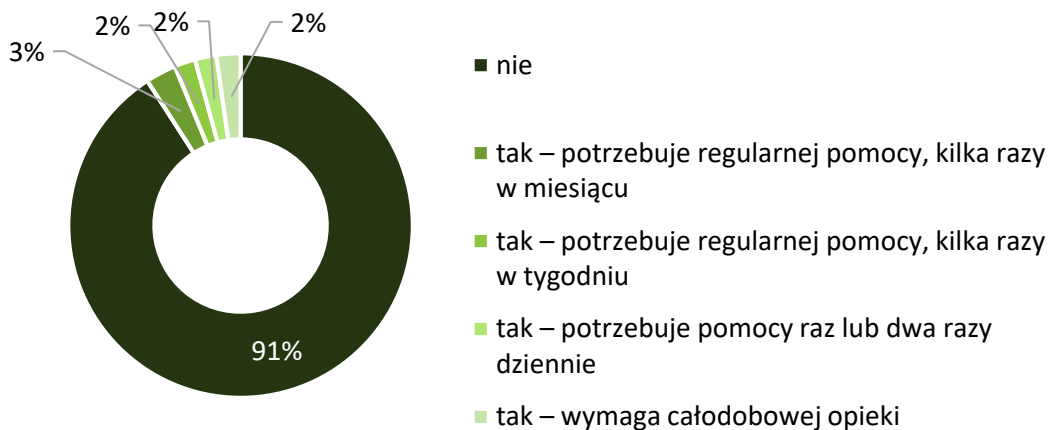
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Opieka nad chorym bądź starszym członkiem rodziny

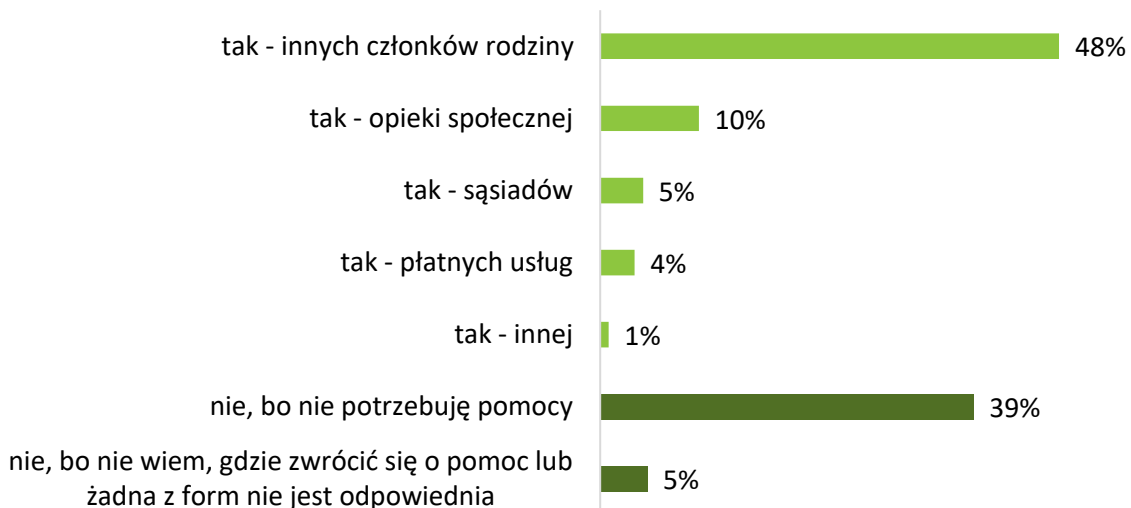
Mniej niż co dziesiąty respondent wskazał, że ma pod opieką członka rodziny, który z powodu choroby lub podeszłego wieku potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Spośród Małopolan sprawujących opiekę nad tego typu osobą, **niemal połowa korzysta z pomocy innych członków rodziny**, a co dziesiąty – z pomocy opieki społecznej.

Wykres 24. Czy ma Pani/Pan pod opieką członka rodziny, który z powodu choroby lub podeszłego wieku potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu? (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Wykres 25. Czy przy opiece nad członkiem rodziny wymagającym wsparcia korzysta Pani/Pan z czyjejś pomocy? (n=222)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

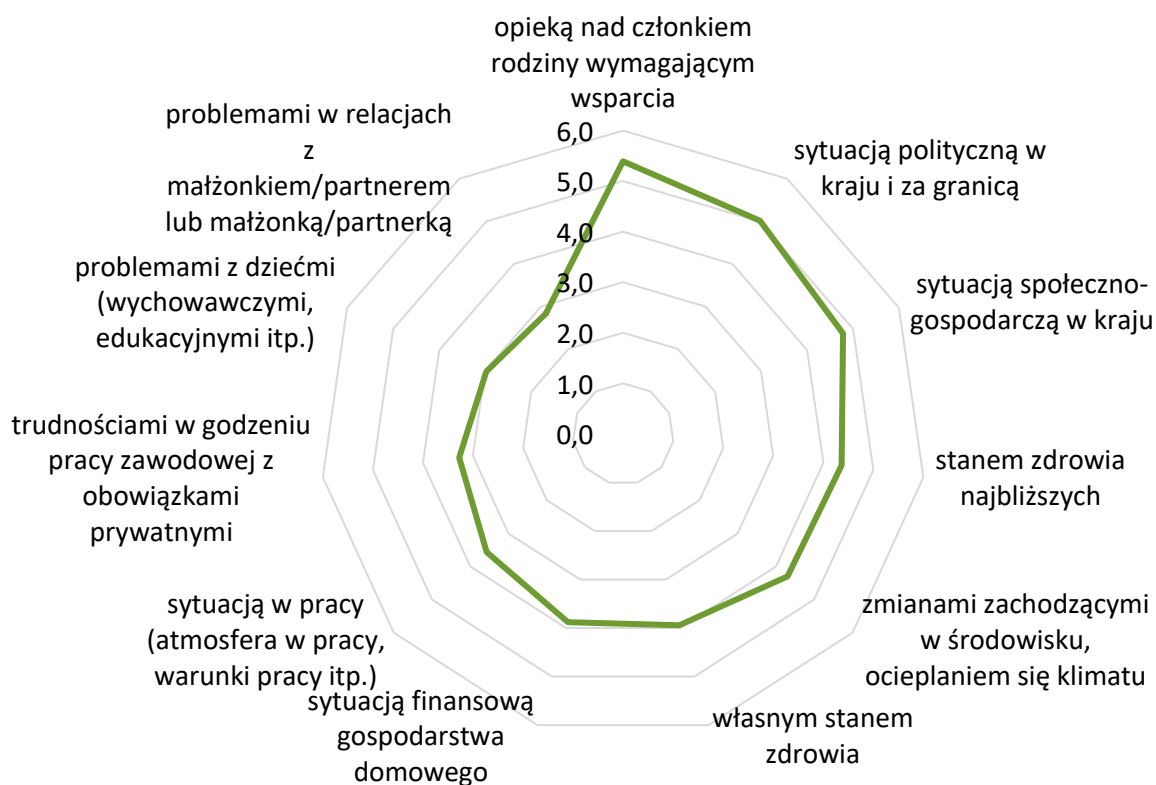
Samoocena poziomu stresu w codziennym życiu

Małopolanie zostali poproszeni o ocenę swojego poziomu stresu w skali od 1 do 10, w związku z wybranymi aspektami związanymi zarówno z ich życiem prywatnym, jak i obecną sytuacją w kraju. W świetle wyników **największy poziom stresu (5,4) towarzyszy osobom sprawującym opiekę nad członkiem rodziny wymagającym wsparcia z powodu choroby lub podeszłego wieku¹⁰.**

Co ciekawe, badani **Małopolanie bardziej stresują się sytuacją polityczną w kraju i zagranicą (5,0) oraz sytuacją społeczno-gospodarczą w kraju (4,8) niż czynnikami osobistymi, takimi jak: stan zdrowia najbliższych (4,4), swój własny stan zdrowia (3,9) czy sytuacja finansowa gospodarstwa domowego (3,9).** Czynnikiem determinującym najniższy poziom stresu wśród badanych respondentów są z kolei problemy w relacjach z małżonkiem/partnerem lub małżonką/partnerką (2,8).

Wykres 26. Jak ocenia Pani/Pan poziom stresu związanego z wybranymi aspektami, w skali od 1 do 10 (gdzie 1 – zupełny brak stresu, 10 – bardzo silny stres)? (n=2438¹¹)

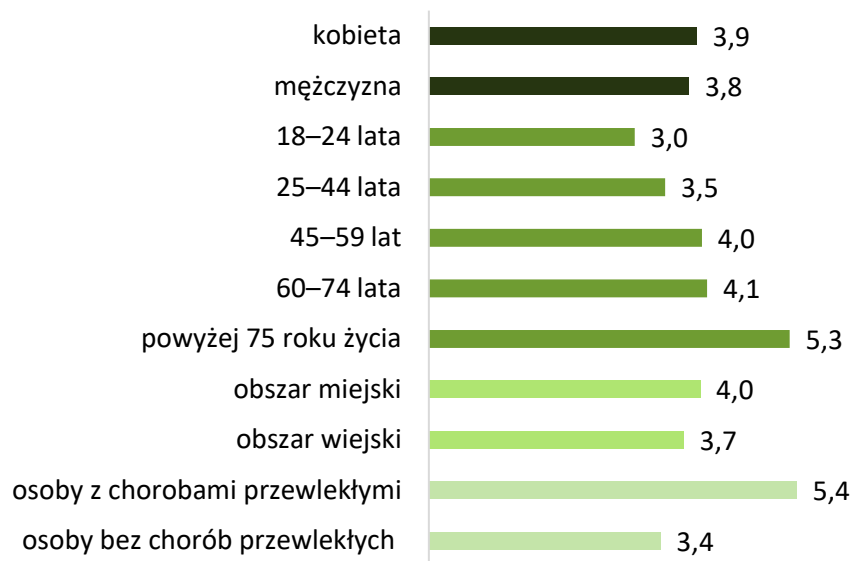
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

¹⁰ Należy podkreślić, że pytanie to dotyczyło 222 respondentów, którzy zadeklarowali opiekę nad tego typu osobą.

¹¹ Niektóre wskazania miały inną próbę badawczą: **n=222** = opieka nad członkiem rodziny wymagającym wsparcia, **n=1681** – sytuacja w pracy oraz trudności w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi/opiekuńczymi, **n=773** – problemy z dziećmi.

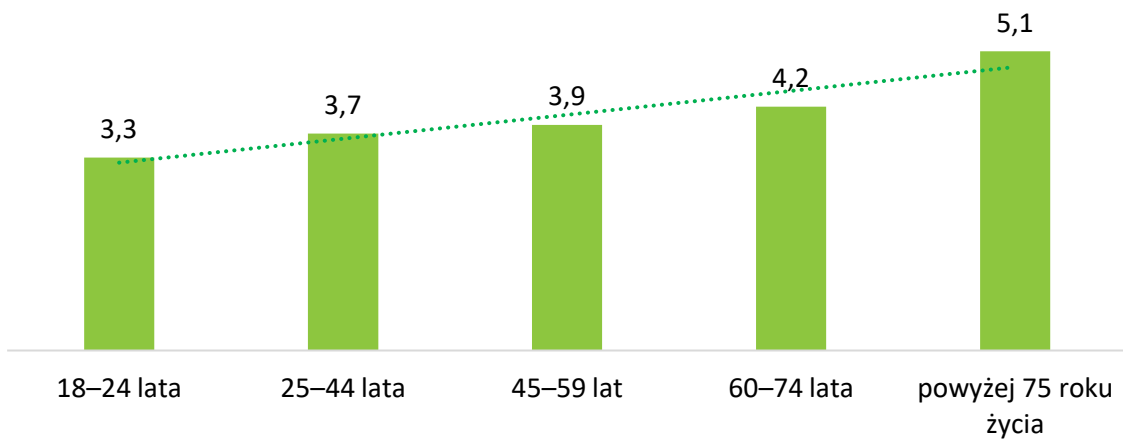

Wykres 27. Poziom stresu związanego z własnym stanem zdrowia a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Wykres 28. Poziom stresu związanego z sytuacją finansową gospodarstwa domowego a wiek (n=2438).

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Tabela 6. Poziom stresu związanego z wybranymi czynnikami a podregion zamieszkania (n=2438¹²)

	SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA W KRAJU	WŁASNY STAN ZDROWIA	SYTUACJA FINANSOWA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	SYTUACJA W PRACY
Podregion krakowski	5,2	4,4	4,6	4,1
Miasto Kraków	4,6	3,8	4,0	3,7
Podregion tarnowski	4,4	3,6	3,4	3,2
Podregion nowosądecki	4,9	3,7	3,9	3,6
Podregion nowotarski	5,2	3,7	3,8	3,1
Podregion oświęcimski	4,5	3,9	3,9	3,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

¹² n=1681 – sytuacja w pracy

POCZUCIE ZADOWOLENIA I SATYSFAKCJI

Zadowolenie z wybranych aspektów życia

Małopolanie zostali poproszeni o ocenę satysfakcji z wybranych aspektów związanych z jakością ich życia. W świetle wyników, **9 na 10 badanych mieszkańców zadowolonych jest z poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania oraz z życia ogólnie rzecz biorąc (z czego ponad 1/3 w sposób zdecydowany).**

Mając na uwadze oceny negatywne, największy odsetek odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie” dotyczył aktualnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego oraz ilości czasu wolnego (poświęcanego na ulubione aktywności) – w obu przypadkach po 1/4 respondentów.

Wykres 29. Proszę ocenić, czy jest Pani/Pan zadowolona/y z następujących aspektów życia? (n=2438¹³)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Aż 93% respondentów wskazało, że pozytywnie ocenia zamieszkiwaną przez siebie miejscowość. Ponad 70% badanych mieszkańców jest zadowolonych z działalności samorządu gminy. Dobry wynik osiągnęła też działalność samorządu województwa – niemal 2/3 respondentów ocenia ją pozytywnie. Należy w tym miejscu podkreślić, że jednocześnie największa liczba badanych Małopolan nie potrafiła odnieść się do identyfikacji i oceny działań władz lokalnych i regionalnych – w przypadku samorządu województwa 1/4 respondentów wskazała „trudno powiedzieć”.

¹³ Pytanie o zadowolenie z aktualnej pracy zadano tylko respondentom aktywnym zawodowo (n=1681).

Tabela 7. Ocena zadowolenia z miejscowości zamieszkania oraz z działalności władz lokalnych i regionalnych (n=2438)

	OCENA POZYTYWNA	OCENA NEGATYWNA	TRUDNO POWIEDZIEĆ
Z miejscowości, w której Pani/Pan mieszka	93%	5%	2%
Z działalności samorządu gminy	71%	9%	19%
Z decyzji władz gminy dotyczących planowania przestrzennego	68%	13%	18%
Z działalności samorządu województwa (Sejmik i Zarząd Województwa)	64%	10%	26%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI

Ze swojego życia ogólnie rzecz biorąc nieco bardziej zadowolone są kobiety (94%), osoby w wieku 18-24 lata (97%), mieszkańcy Krakowa oraz podregionu nowotarskiego (po 95%). Nieco większy pesymizm na tle wszystkich grup respondentów wykazują natomiast mieszkańcy podregionu krakowskiego oraz seniorzy powyżej 75 roku życia – odpowiednio 84% i 86% wskazań pozytywnych.

Nie jest zaskoczeniem fakt, że **respondenci w wieku 18-24 lata wykazują największy poziom zadowolenia zarówno ze swojego stanu zdrowia (95%, tj. aż 40 p.p. różnicy względem seniorów powyżej 75 roku życia), jak i perspektyw na przyszłość (92%)**. Co ciekawe, na tle pozostałych grup najwyżej ocenili też zadowolenie z sytuacji materialnej swojego gospodarstwa domowego (84%).

Tabela 8. Zadowolenie z wybranych aspektów życia¹⁴ w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438¹⁵)

	Z ŻYCIA OGÓLNIE RZECZ BIORĄC	Z AKTUALNEJ PRACY	Z AKTUALNEGO STANU ZDROWIA	ZE SWOICH PERSPEKTYW NA PRZYSZŁOŚĆ	Z AKTUALNEJ SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTWA DOMOWEGO
Kobieta	94%	88%	84%	76%	71%
Mężczyzna	91%	87%	84%	76%	72%
18–24 lata	97%	89%	95%	92%	84%
25–44 lata	93%	89%	90%	84%	78%
45–59 lat	93%	87%	87%	76%	70%
60–74 lata	92%	80%	78%	62%	65%
Powyżej 75 roku życia	86%	–	55%	59%	50%
Obszar miejski	93%	86%	82%	77%	69%
Obszar wiejski	92%	88%	86%	74%	75%
Pracownik najemny	94%	88%	90%	81%	77%
Prowadzący działalność gospodarczą	93%	92%	91%	86%	84%
Niepracujący emeryt lub rencista	89%	–	67%	60%	58%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

¹⁴ Suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak.¹⁵ Pytanie o zadowolenie z aktualnej pracy zadano tylko respondentom aktywnym zawodowo (n=1681).

Ponad 9 na 10 osób prowadzących działalność gospodarczą wskazała, że jest zadowolona z aktualnej pracy. Najmniej wskazań pozytywnych (tj. 80%) odnotowano wśród seniorów w wieku 60-74 lata.

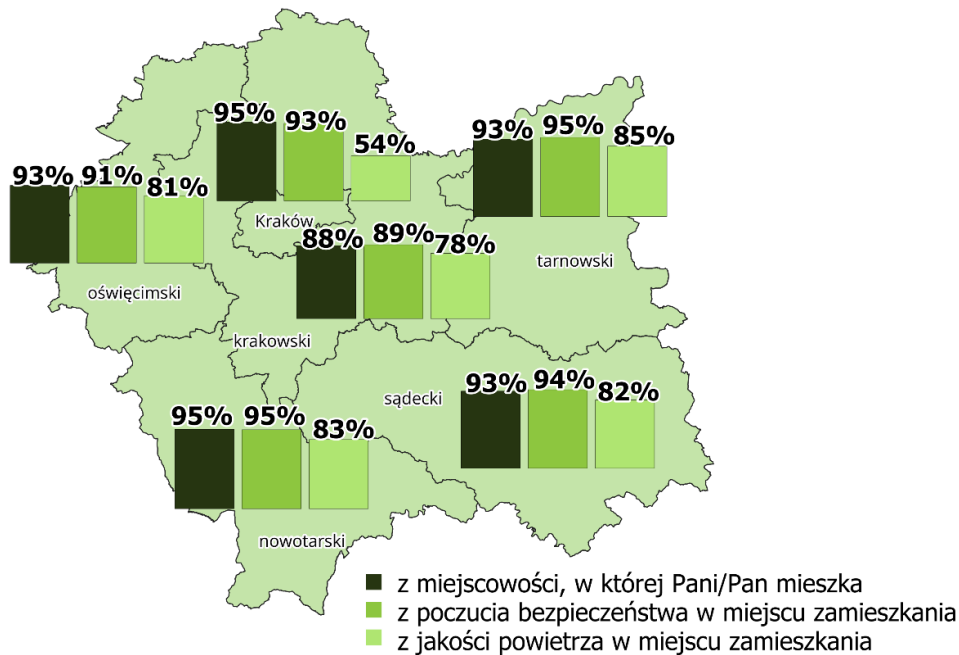
Badani mieszkańcy wsi wykazują większy poziom zadowolenia z działalności władz lokalnych i różnych aspektów dotyczących miejsca zamieszkania. Największą różnicę widać w przypadku oceny jakości powietrza w miejscu zamieszkania – 85% zadowolonych mieszkańców wsi vs. 70% mieszkańców miast.

Wykres 30. Zadowolenie z wybranych aspektów życia a miasto/wieś (n=2438)

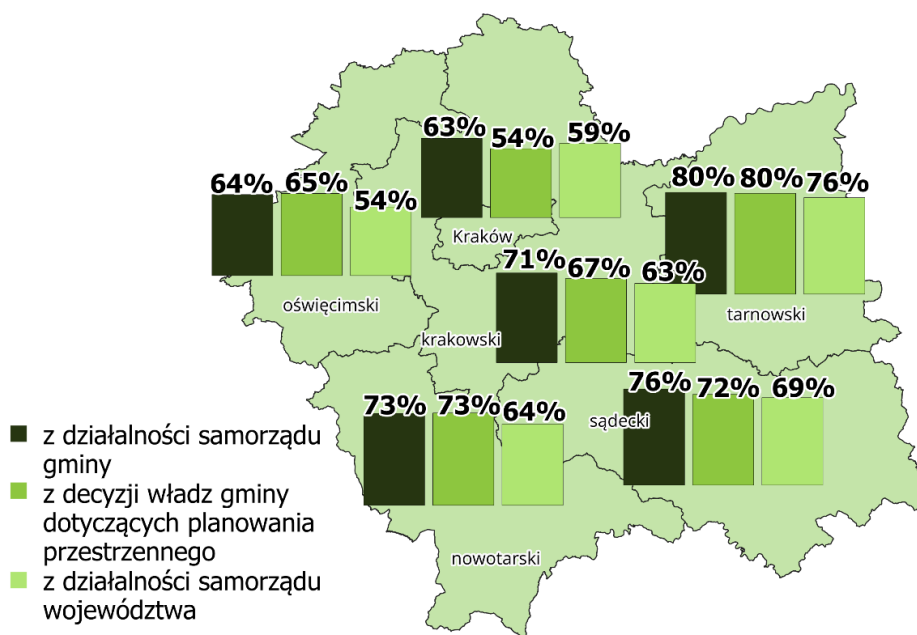
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mapa 8. Zadowolenie z wybranych aspektów związanych z miejscem zamieszkania a podregion (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mapa 9. Zadowolenie z działalności władz lokalnych i regionalnych a podregion (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Badani mieszkańcy Krakowa najniżej ze wszystkich respondentów ocenili jakość powietrza w miejscu zamieszkania (54% vs. 85% zadowolonych w podregionie tarnowskim), decyzję władz gminy dotyczących planowania przestrzennego (54% vs. 80% zadowolonych w podregionie tarnowskim) oraz zadowolenie z działalności samorządu gminy (63% vs. 80% w przypadku podregionu tarnowskiego).

Warto wspomnieć, że respondenci z podregionu krakowskiego wykazują niższy poziom zadowolenia niż mieszkańcy pozostałej części regionu z zakresu zarówno z aktualnego stanu zdrowia (77%), z aktualnej pracy (80%), ze standardu mieszkania (82%), z aktualnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego (62%), jak swoich perspektyw na przyszłość (65%).

Zadowolenie z wybranych usług w miejscu zamieszkania

W ramach kolejnego pytania Małopolanie podjęli się oceny wybranych usług w ich miejscu zamieszkania. **Najwyższą ocenę odnotowano wśród rodziców dzieci w wieku przedszkolnym z zakresu dostępu i jakości opieki przedszkolnej** (biorąc pod uwagę placówki publiczne) – aż 83% zadowolonych. W czołowej trójce znalazła się też ocena edukacji w szkołach publicznych oraz dostęp i jakość oferty zajęć dodatkowych dla dzieci w wieku szkolnym – odpowiednio 77% i 72% zadowolonych rodziców dzieci w wieku szkolnym.

Mając na uwadze ogół respondentów, **wysoko oceniono działalność lokalnych instytucji kultury (dostępność i atrakcyjność oferty) – niemal 70% zadowolonych** oraz transport publiczny (autobusy, tramwaje) – 66% zadowolonych.

Największą rozbieżność w ocenie odnotowano w przypadku dostępu i jakości do publicznej służby zdrowia – z jednej strony 63% respondentów wypowiedziało się na temat świadczonych przez nią usług pozytywnie, z drugiej strony – odnotowała ona najwięcej wskazań negatywnych na tle wszystkich usług (tj. 25% odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”).

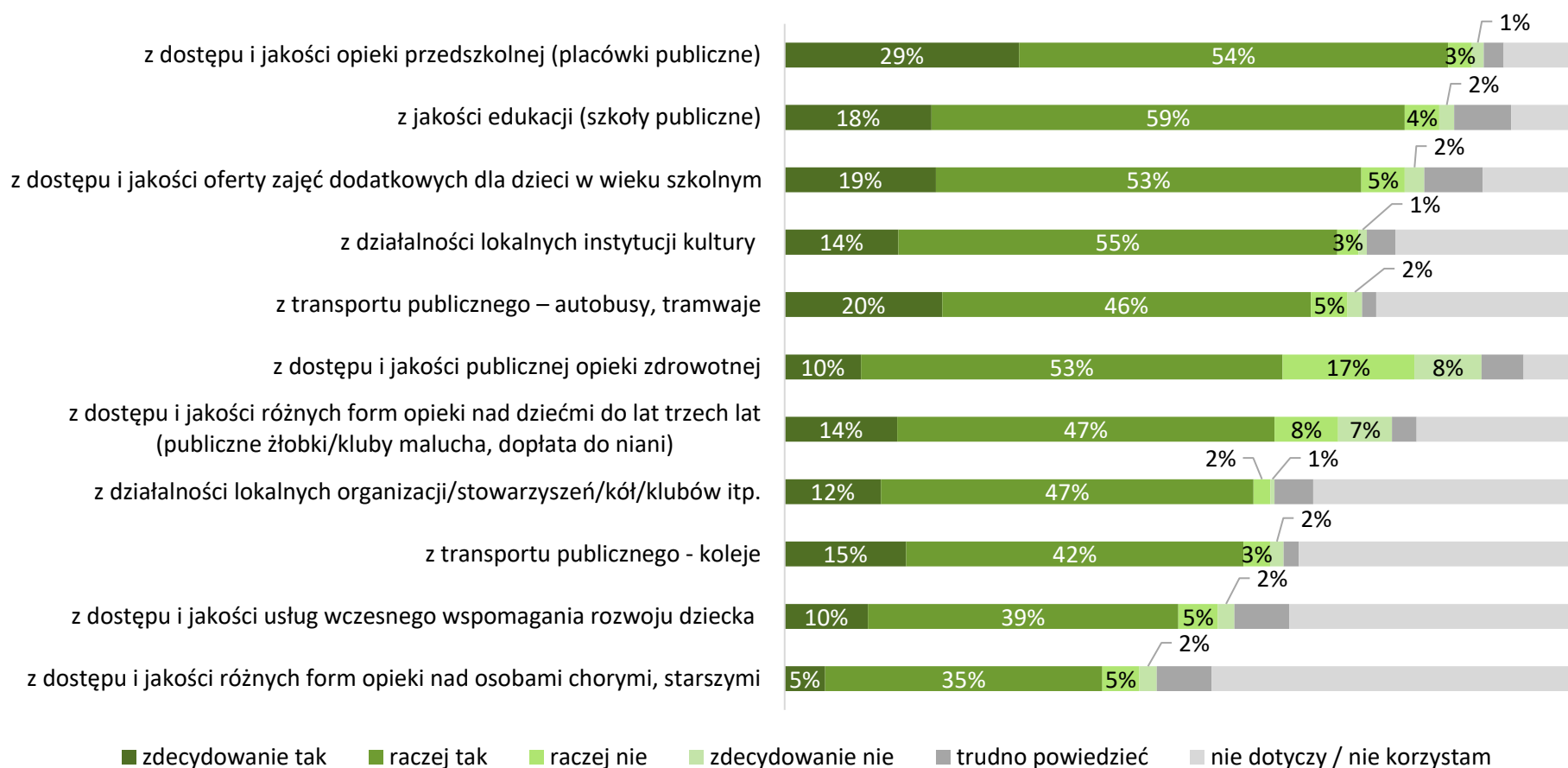
Mając na uwadze dostęp i jakość opieki zdrowotnej, więcej ocen pozytywnych padło ze strony mężczyzn (66%), seniorów powyżej 75 roku życia (73%), mieszkańców miast (65%) oraz mieszkańców podregionu tarnowskiego (73%). **Najniższe oceny odnotowano w tym względzie w południowej części regionu oraz na obszarach wiejskich.**

Respondenci najmłodsi (w wieku 18-24 lata) najlepiej oceniają transport publiczny – zarówno autobusy i tramwaje, jak i koleje, tj. odpowiednio 75% i 67% wskazań pozytywnych. Duże różnice widać w tym względzie w przekroju na miasto/wieś – mieszkańcy miast są bardziej zadowoleni niż mieszkańcy wsi zarówno z autobusów/tramwajów (74% vs. 57%), jak i kolei (66% vs. 48%).¹⁶

¹⁶ Należy podkreślić, że mieszkańcy obszarów wiejskich jednocześnie znacznie częściej wskazywali odpowiedź „nie dotyczy/nie korzystam” w przypadku usług transportu publicznego – 32% vs. 21% (autobusy, tramwaje) oraz 44% vs. 29% (koleje).

Wykres 31. Proszę ocenić, czy jest Pani/Pan zadowolona/y z następujących usług w Pani/Pana miejscu zamieszkania? (n=2438¹⁷)¹⁸

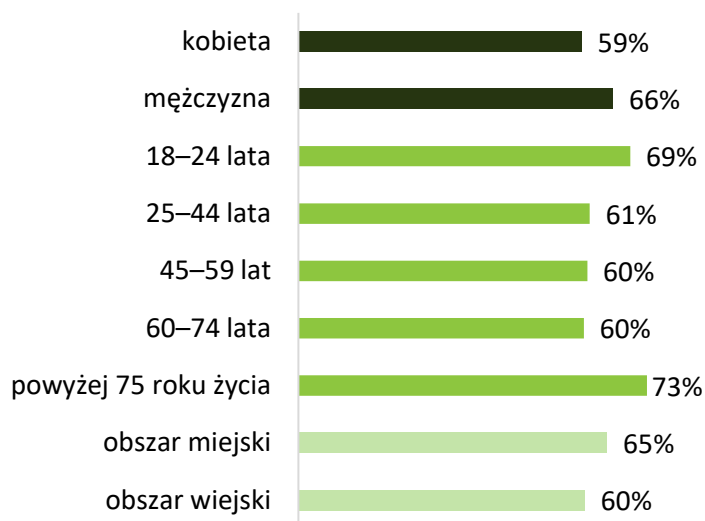

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

¹⁷ Niektóre wskazania miały inną próbę badawczą: **n=201** - dostęp i jakość opieki przedszkolnej, **n=533** – jakość edukacji oraz dostęp i jakość oferty zajęć dodatkowych dla dzieci w wieku szkolnym, **n=163** - dostęp i jakość różnych form opieki nad dziećmi do lat trzech lat, **n=728** - dostęp i jakość usług wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

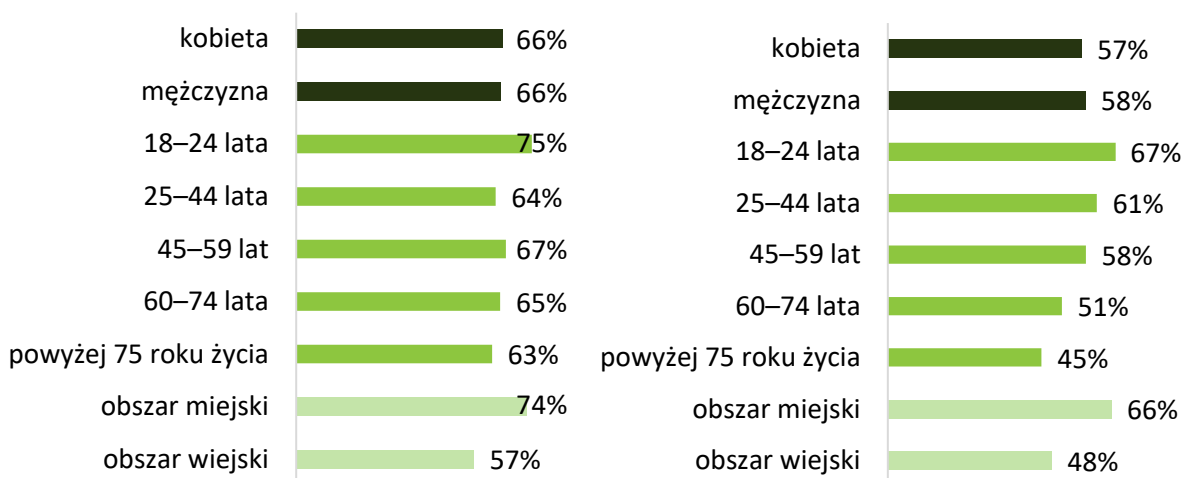
¹⁸ Odpowiedzi „nie dotyczy” w przypadku rodziców miały związek najczęściej z posyłaniem dzieci do placówek prywatnych bądź brakiem zainteresowania sytuacją, głównie ze strony mężczyzn.

Wykres 32. Ocena zadowolenia¹⁹ z dostępu i jakości publicznej opieki zdrowotnej a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Wykres 33. Ocena zadowolenia²⁰ z transportu publicznego: autobusy, tramwaje (wykres lewy) i koleje (wykres prawy) a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)

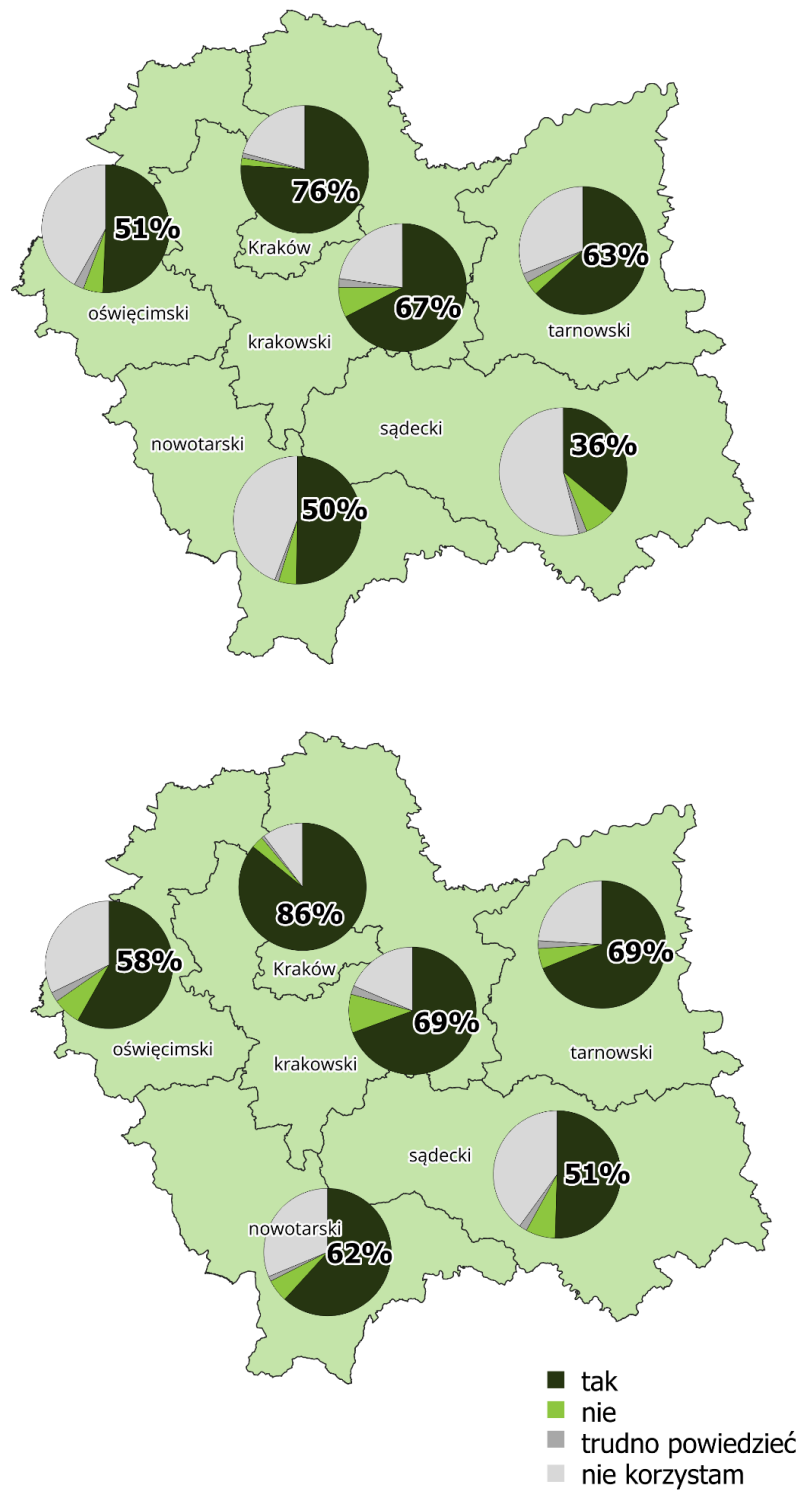
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

W przekroju regionalnym, **najwięcej wskazań pozytywnych z zakresu oceny jakości transportu publicznego padło ze strony Krakowian** – aż 86% w przypadku autobusów/tramwajów oraz 76% w przypadku kolei. Dla porównania odsetki te w podregionie nowosądeckim wyniosły odpowiednio 51% i 36%.

¹⁹ Suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak.

²⁰ Suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak.

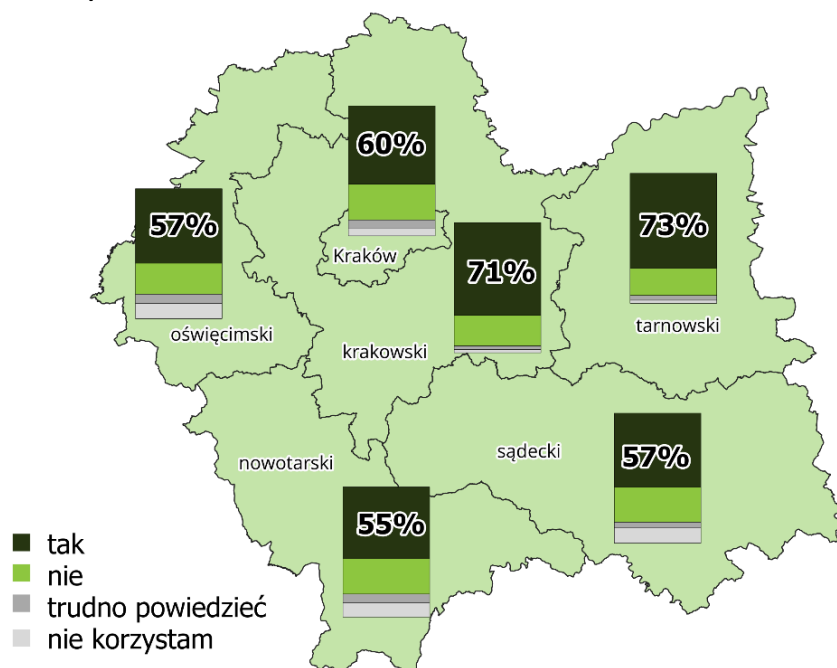
Mapa 10. Ocena zadowolenia²¹ z transportu publicznego: autobusy i tramwaje (mapa lewa) i koleje (mapa prawa) a podregion zamieszkania (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

²¹ Suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak.

Mapa 11. Ocena zadowolenia²² z dostępu i jakości publicznej opieki zdrowotnej a podregion zamieszkania (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Tabela 9. Czynniki determinujące brak zadowolenia z wybranych usług w miejscu zamieszkania

RODZAJ USŁUGI	DETERMINANTY BRAKU ZADOWOLENIA
Dostęp i jakość opieki przedszkolnej	Brak dostępu w najbliższej okolicy, niedostosowanie do potrzeb dzieci
Jakość edukacji	Niski poziom nauczania, słabe podejście nauczycieli do uczniów, przeładowany program nauczania, niska jakość kadry, zły stan techniczny szkoły, sal lekcyjnych
Dostęp i jakość oferty zajęć dodatkowych dla dzieci w wieku szkolnym	Brak odpowiedniej oferty, mała liczba zajęć dodatkowych (zwłaszcza bezpłatnych), brak informacji/promocji tego typu zajęć
Działalność lokalnych instytucji kultury	Brak lub ograniczona oferta, mało atrakcyjna oferta, słaba promocja oferty, drogie bilety wstępu
Transport publiczny – autobusy, tramwaje	Mała liczba kursów, połączeń, utrudniony dostęp, opóźnienia, kursowanie niezgodnie z rozkładem, wysokie ceny biletów, słaba jakość pojazdów
Dostęp i jakość publicznej opieki zdrowotnej	Długi czas oczekiwania, kolejki, słaba jakość usług, brak dostępu do specjalistów
Dostęp i jakość różnych form opieki nad dziećmi do lat trzech lat	Brak żłobków lub klubów w okolicy zamieszkania, ograniczona liczba miejsc w placówkach
Działalność lokalnych organizacji/ stowarzyszeń/ kół/ klubów	Brak lub niewielka ilość działań, działalność skierowana do wybranych grup mieszkańców, słaba jakość informacji/promocji tego typu działań

²² Suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak.

Transport publiczny – koleje	Brak dostępu lub utrudniony dostęp, mała liczba połączeń, opóźnienia w kursowaniu pociągów, wysokie ceny biletów, słaba infrastruktura
Dostęp i jakość usług wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	Brak placówek świadczących dane usługi lub słaba dostępność do tego typu usług, długi czas oczekiwania, brak wsparcia i informacji ze strony szkoły
Dostęp i jakość różnych form opieki nad osobami chorymi, starszymi	Brak tego typu form opieki, zbyt mało dostępnych usług, ograniczona liczba miejsc, zbyt duże kolejki, zła jakość świadczonych usług, brak wykwalifikowanych specjalistów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Ocena jakości przestrzeni w najbliższej okolicy zamieszkania

Okolo 9 na 10 badanych Małopolan pozytywnie ocenia większość aspektów związanych z jakością przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie zamieszkania – wyjątek stanowi dostępność architektoniczna dla osób z ograniczeniami w poruszaniu się (75%). Najwyższą ocenę otrzymała estetyka budynków i ulic oraz dostępność i jakość publicznych terenów zielonych (skwery, parki, itp.) – w obu przypadkach po 92%.

Wykres 34. Jak ocenia Pani/Pan jakość przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie Pani/Pana zamieszkania w następujących aspektach? (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mieszkańcy miast lepiej niż mieszkańcy wsi oceniają wyposażenie w infrastrukturę służącą bezpieczeństwu mieszkańców (np. chodniki, oświetlenie, wiaty przystankowe) – 95% (różnica 8 p.p.) oraz dostępność i jakość innych przestrzeni wspólnych (rynki, place zabaw) – 93% (różnica 6 p.p.).

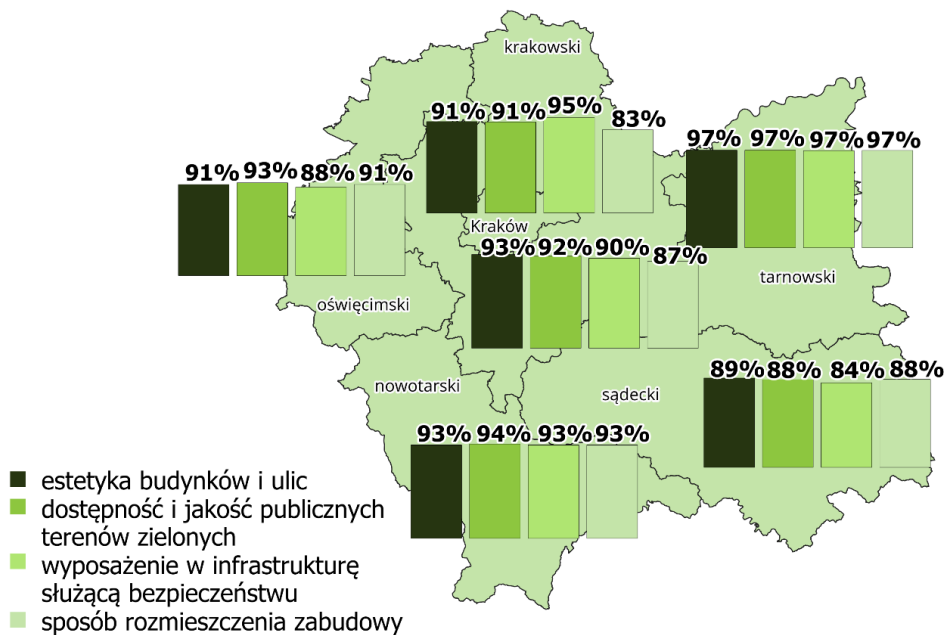
Wykres 35. Ocena jakości przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie zamieszkania a obszar zamieszkania (miasto/wieś) (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Badani mieszkańcy Krakowa najniżej na tle regionu ocenili sposób rozmieszczenia zabudowy (chaotyczność, intensywność, rozproszenie, zagęszczenie) – 83% wskazań pozytywnych vs. 97% w przypadku mieszkańców podregionu tarnowskiego. Z kolei mieszkańcy podregionu nowosądeckiego w najmniejszym stopniu wyrażali zadowolenie zarówno z estetyki budynków i ulic (89%), dostępności i jakości publicznych terenów zielonych (88%), dostępności i jakości innych przestrzeni wspólnych (80%), jak i wyposażenia w infrastrukturę służącą bezpieczeństwu mieszkańców (84%).

Mapa 12 Ocena jakości przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie zamieszkania a podregion (n=2438)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Tabela 10. Czynniki determinujące brak zadowolenia z wybranych elementów przestrzeni publicznej

ELEMENT JAKOŚCI PRZESTRZENI	DETERMINANTY BRAKU ZADOWOLENIA
Estetyka budynków i ulic	Niewyremontowane, zaniedbane budynki, brak spójności jeśli chodzi o estetykę budynków, dominacja betonu, mało atrakcyjne wizualnie blokowiska, zaniedbane parki i ulice
Dostępność i jakość publicznych terenów zielonych	Brak lub ograniczona ilość terenów zielonych, mało atrakcyjne przestrzenie
Wyposażenie w infrastrukturę służącą bezpieczeństwu mieszkańców	Brak chodników lub chodniki/pobocza złej jakości, brak oświetlenia ulic lub słabe oświetlenie, brak efektywnego monitoringu
Sposób rozmieszczenia zabudowy	Nadmierna zabudowa, budynki zbyt blisko siebie, zbyt gęsto usytuowane, chaotyczne, nieprzemyślane budownictwo
Dostępność i jakość innych przestrzeni wspólnych	Brak lub mała ilość przestrzeni wspólnych, mało bezpieczne, słabo wyposażone, zaniedbane przestrzenie
Dostępność architektoniczna dla osób z ograniczeniami w poruszaniu się	Brak lub zbyt mała liczba tego typu udogodnień, brak podjazdów, wysokie krawężniki, wąskie chodniki, brak poręczy, złej jakości chodniki i pobocza

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

SPIS MAP

Mapa 1. Ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego w przekroju na podregiony (n=2438)	12
Mapa 2. Ograniczanie wydatków ze względów finansowych w ostatnim roku na żywność i ogrzewanie mieszkania w przekroju na podregiony (n=2438)	15
Mapa 3. Możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł w przekroju na podregion zamieszkania (n=2438)	17
Mapa 4. Ocena wielkości zamieszkiwanego mieszkania/domu w stosunku do potrzeb w przekroju na podregion zamieszkania (n=2438)	20
Mapa 5. Wykonywanie wybranych badań profilaktycznych w ciągu ostatniego roku – odpowiedzi pozytywne w przekroju na podregion zamieszkania (n=2438)	24
Mapa 6. Ocena jakości kontaktów społecznych a podregion zamieszkania (n=2438).....	25
Mapa 7. Korzystanie z elastycznych godzin pracy lub wykonywanie pracy w systemie zdalnym bądź hybrydowym a podregion zamieszkania (n=1681).....	27
Mapa 8. Zadowolenie z wybranych aspektów związanych z miejscem zamieszkania a podregion (n=2438)	34
Mapa 9. Zadowolenie z działalności władz lokalnych i regionalnych a podregion (n=2438).....	35
Mapa 10. Ocena zadowolenia z transportu publicznego: autobusy i tramwaje (mapa lewa) i koleje (mapa prawa) a podregion zamieszkania (n=2438)	39
Mapa 11. Ocena zadowolenia z dostępu i jakości publicznej opieki zdrowotnej a podregion zamieszkania (n=2438)	40
Mapa 12 Ocena jakości przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie zamieszkania a podregion (n=2438)	43

SPIS TABEL

Tabela 1. Ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)	11
Tabela 2. Czy ze względów finansowych w ostatnim roku musiała Pani/musił Pan ograniczyć wydatki na wybrane aspekty? (n=2438)	14
Tabela 3. Możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438).....	16

Tabela 4. Ocena wielkości zamieszkiwanego mieszkania/domu w stosunku do potrzeb w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438).....	19
Tabela 5. Wykonywanie wybranych badań profilaktycznych w ciągu ostatniego roku – odpowiedzi pozytywne w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)	Błąd! Nie zdefiniowano zakładek.
Tabela 6. Poziom stresu związanego z wybranymi czynnikami a podregion zamieszkania (n=2438) ..	31
Tabela 7 Ocena zadowolenia z miejscowości zamieszkania oraz z działalności władz lokalnych i regionalnych (n=2438)	33
Tabela 8. Zadowolenie z wybranych aspektów życia w przekroju na wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)	33
Tabela 9. Czynniki determinujące brak zadowolenia z wybranych usług w miejscu zamieszkania	40
Tabela 10. Czynniki determinujące brak zadowolenia z wybranych elementów przestrzeni publicznej	43

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Badani Małopolanie w przekroju na płeć i wiek (n=2438)	5
Wykres 2. Badani Małopolanie w przekroju na obszar zamieszkania (miasto/wieś) (n=2438)	5
Wykres 3. Badani Małopolanie w przekroju na wykształcenie i status zawodowy (n=2438)	6
Wykres 4. Badani Małopolanie w przekroju na liczbę osób zamieszkujących gospodarstwo domowe (n=2438)	7
Wykres 5. Badani Małopolanie w przekroju na metraż mieszkania/domu (n=2438)	7
Wykres 6. Dzieci w gospodarstwach domowych respondentów (n=2438)	8
Wykres 7. Seniorzy w gospodarstwach domowych respondentów (n=2438)	8
Wykres 8. Badani Małopolanie w przekroju na uzyskiwany dochód netto (n=2438)	9
Wykres 9. Jak ocenia Pani/Pan sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego? (n=2438) ...	10
Wykres 10. Czy ze względów finansowych w ostatnim roku musiała Pani/musił Pan ograniczyć wydatki na wybrane aspekty? (n=2438)	13
Wykres 11. Czy Pani/Pana gospodarstwo domowe ma możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł? (n=2438)	16

Wykres 12. Możliwość pokrycia z własnych środków niespodziewanego wydatku w wysokości 5000 zł w przekroju na dochód netto - suma odpowiedzi: zdecydowanie tak i raczej tak (n=2438)	17
Wykres 13. Jak ocenia Pani/Pan wielkość zamieszkiwanego przez Pana/ią mieszkania/domu w stosunku do potrzeb? (n=2438)	18
Wykres 14. Ocena wielkości zamieszkiwanego mieszkania/domu w stosunku do potrzeb w przekroju na metraż (m ²) (n=2438)	19
Wykres 15. Czy w Pani/Pana miejscu zamieszkania występują bariery przestrzenne, które mogą utrudniać lub uniemożliwiać wyjście na zewnątrz osobom mającym ograniczenia lub specjalne potrzeby? (n=2438)	20
Wykres 16. Czy ma Pani/Pan jakieś długotrwałe problemy zdrowotne lub choroby przewlekłe, które trwają (lub przewiduje się, że będą trwały) przez 6 miesięcy lub dłużej? (n=2438)	21
Wykres 17. Czy z powodu problemów zdrowotnych w ciągu ostatnich 6 miesięcy lub dłużej miała Pani/miał Pan ograniczoną zdolność wykonywania codziennych czynności? (n=2438)	21
Wykres 18. Czy w prowadzeniu domu lub przy wykonywaniu codziennych czynności korzysta Pani/Pan z czyjejś pomocy? (n=378)	22
Wykres 19. Czy w ciągu ostatniego roku wykonywała Pani/Pan badania profilaktyczne? (n=2438) ...	22
Wykres 20. Jak ocenia Pani/Pan jakość swoich kontaktów społecznych? (n=2438)	24
Wykres 21. Ocena jakości relacji z przyjaciółmi a wybrane kategorie społeczno-demograficznych (n=2438)	25
Wykres 22. Czy korzysta Pani/Pan z rozwiązań ułatwiających godzenie pracy zawodowej z życiem prywatnym (w tym obowiązkami rodzinnymi/opiekuńczymi)? (n=1681)	26
Wykres 23. Wykonywanie pracy w systemie zdalnym bądź hybrydowym a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=1681)	27
Wykres 24. Czy ma Pani/Pan pod opieką członka rodziny, który z powodu choroby lub podeszłego wieku potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu? (n=2438)	28
Wykres 25. Czy przy opiece nad członkiem rodziny wymagającym wsparcia korzysta Pani/Pan z czyjejś pomocy? (n=222)	28
Wykres 26. Jak ocenia Pani/Pan poziom stresu związanego z wybranymi aspektami, w skali od 1 do 10 (gdzie 1 – zupełny brak stresu, 10 – bardzo silny stres)? (n=2438)	29
Wykres 27. Poziom stresu związanego z własnym stanem zdrowia a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)	30
Wykres 28. Poziom stresu związanego z sytuacją finansową gospodarstwa domowego a wiek (n=2438)	30

Wykres 29. Proszę ocenić, czy jest Pani/Pan zadowolona/y z następujących aspektów życia? (n=2438)	32
Wykres 30. Zadowolenie z wybranych aspektów życia a miasto/wieś (n=2438)	34
Wykres 31. Proszę ocenić, czy jest Pani/Pan zadowolona/y z następujących usług w Pani/Pana miejscu zamieszkania? (n=2438)	37
Wykres 32. Ocena zadowolenia z dostępu i jakości publicznej opieki zdrowotnej a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)	38
Wykres 33. Ocena zadowolenia z transportu publicznego: autobusy, tramwaje (wykres lewy) i koleje (wykres prawy) a wybrane kategorie społeczno-demograficzne (n=2438)	38
Wykres 34. Jak ocenia Pani/Pan jakość przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie Pani/Pana zamieszkania w następujących aspektach? (n=2438)	41
Wykres 35. Ocena jakości przestrzeni w najbliższej okolicy/sąsiedztwie zamieszkania a obszar zamieszkania (miasto/wieś) (n=2438)	42

Województwo Małopolskie
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
ul. Wielicka 72A, 30-552 Kraków

www.obserwatorium.malopolska.pl

Egzemplarz bezpłatny

ISBN: 978-83-67243-62-9

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027